

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Inserati:

Enostop. petivista (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta „ „ 13.—
za četrt leta „ „ 6-50
za en mesec „ „ 2-20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta „ „ 10.—
za četrt leta „ „ 5.—
za en mesec „ „ 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
V sprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upravišškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Zborovanje katoliškega politi- čnega društva v Radovljici.

Protest proti liberalnemu učiteljsstvu. Za deželnozborsko volivno reformo.

Lepo in pomenljivo je bilo zborovanje katoliškega političnega društva za radovljjski okraj včeraj v Radovljici. Obsejni prostori hotela Bastl so bili popolnoma natlačeni. Samo Bohinjec je prišlo nad 40. številno so bile zastopane Jesenice, zlasti pa Kropa, ki je poslala celo vrlo izvežban moški pevski zbor. Opazili smo več sosednjih županov in mnogo občinskih odbornikov. Predsednik gosp. Vurnik odpravi zborovanje in da besedo gospodu drž. in dež. poslancu Pogačniku.

Poslanec Pogačnik o državnem zboru in o nagodbi.

Poslanec Pogačnik (živahno pozdravljen) poda sliko sedanjega državnega zbora. Splošna in enaka volivna pravica je izpremenila zunanje in notranje lice državnega zbora. Marsikateri stari aristokratski obraz je izginil, in moške iz ljudstva v preprostih oblekah so prišli v zbornico. Demokratični značaj novega državnega zbora se vidi tudi v tem, da je večina zbornice krščanska, slovenska in kmečka. 86 socialnih demokratov nastopa skupno, in tem nasproti so takoj prvi dan postavili krščanski socialci in katoliški konservativci 100 mož, ki jih odvajajo. Tudi Poljaki, Slovenci in Hrvati so v veliki večini krščanski. Ta večina bo zadržala kulturni boj, razpoko itd. Saj vidimo, kako so celo poslanci, ki doma govorijo proti krščanskim strankam, na Dunaju prisiljeni, da pristopajo v krščanske stranke. (Hribar!) Sicer so pri sklepanju o volivni reformi imeli še Nemci odločilne besede, in so tudi volivni red kar mogoče sebi v prid prikrojili, tako, da ni bilo mogoče drugače, kakor po kompromisu doseči volivno reformo, vendar uspeh kaže, da je bila reforma dobra. Sicer niso Slovanci dosegli še enakosti, a korak naprej se je storil. Prej so kmeti strašili nasprotniki, da bo kmetom škodovalo, ako bodo volili tudi hlapci. A takoj v začetku državnoborskega zasedanja so se zbrali novozvoljeni kmečki poslanci in so esnovali Prosto zvezo kmečkih poslancev, ki danes šteje že 270 poslancev, torej 12 glasov nad polovico vseh poslancev. (Dobro!)

Govornik se bavi potem s podrobnostmi nagodbe, katere slabe strani in dotedanje krivice našteva. V sredo predložita avstrijski in

ogrski ministrski predsednik v vsakem državnem zboru nagodbeno predlogo. Kakšen uspeh bo imela? Prvi dan jo bodo ne le v časopisu, ampak tudi v zbornici in v kuloarjih z ogorčenjem obsojali, a spretnosti ministrskega predsednika barona Becka se bo z raznimi sredstvi posrečilo, da tekom par dni ta vrišč pogladi in slednjič ne bo imel dovolj rok, da bi se ubranil prijateljev nagodbe in ponudb strankarskih voditeljev, da tudi oni ne glasujejo za nagodbo. (Veselo!) Pridobil jih bo seveda, kakor zna, s koncesijami.

Mi moramo biti proti nagodbi z Ogrsko, ako bo tako krivična, kakor je bila stara, ki ni varovala naših interesov. Le tedaj moramo biti za nagodbo, če bo varovala koristi naše državne polovice, a ne le kapitalistov, ampak tudi kmečkega in delavskega ljudstva. (Odobranje.)

»Jugoslovanski minister.«

Ker se je spravljal vprašanje jugoslovanskega ministra v zvezo z našo stranko, izjavljam, da sicer priznavamo ugodnost, ki bi jo imeli Slovenci in Hrvati od jugoslovanskega ministra-rojaka glede na uradništvo, vendar bi bil meni osebno ljubši resortni minister Jugoslovani pol leta, kakor pa minister-rojak celo leto. S tem, da minister-rojak lahko prepreči imenovanja nam sovražnih uradnikov, lahko mnogo stori, a resortni minister, ki ima upravo in blagajno v rokah, stori lahko pozitivno več za nas. Sicer pa S. L. S., ki je izšla iz trdega boja, ne hrepeni po mehkih ministrskih sedežih. Za nas kot stranko je boljše, da se ne omehkužimo, saj vidimo, kako daleč je zapeljala ministrska politika mladočesko stranko. Le tedaj bi mogel kak član Slovenske Ljudske Stranke vstopiti v ministrski svet, če bi stranka popolnoma neodvisna in nevezana od vlade popolnoma prosto mogla braniti zahteve našega ljudstva (Živahno odobranje), če ne, pa ministra ne maramo. (Burno odobranje.)

Predsednik g. Vurnik zahvali g. poslanca ter izreka željo, da bi se naši poslanci v zadevi nagodbe z Ogrsko možato držali, da premagajo nasprotnika. (Odobranje.)

Liberalnemu učiteljsstvu.

Posestnik g. Jakob Poldi govori:

Cenjeni zborovalci!

Gotovo ne smemo na današnjem zborovanju prezreti nekega pojva, ki se je pokazal med tistim stanom, ki mu izročamo svojo mladino v odgojo. Koncem meseca avgusta t. l. je zborovala v tem lepem gorenjskem mestu, v Radovljici, »Zveza jugoslovanskih učiteljskih društev«, ki prireja redno vsako leto svoje shode in na teh stavi vsesmožne resolucije v prid svojega stanu. Prav tako, saj mi nikakor učiteljsstvu (dobremu učiteljsstvu) ne odrekamo dostojnih plač in nečemo, da bi ravno ta

stan tako siromašno bil plačan. Prav je torej, da stavijo svoje zahteve, ali to, kar se je pa zgodilo zadnje dni avgusta tu na zborovanju v Radovljici, tega pa mi krščanski možje, krščanski očetje in davkoplačevalci ne moremo trpeti. Naša že itak prenapolnjena srca ne prenašajo neslanosti od strani takomnenovnega naprednega učiteljsstva.

Zadnji shod tu v Radovljici je jasno pokazal te ljudi; — tukaj na zborovanju so učitelji dosti, da popolnoma odkrito izrazili to, kar si že davno mislijo, a do današnjih dni se niso tako pokazali. In kaj nameravajo ti ljudje? Če povem, da so tu zborovali le pristni in strastni liberalci (Smeh), ker ti so v teh društvih (naše vrlo katoliško učiteljsstvo ima že tako svoje društvo »Slovsko zvezo«), če torej povem, da so bili na tem zborovanju vsi učitelji liberalnega mišljenja, potem tako veste, spoštovani zborovalci, o čem so sklepali ti ljudje. (Veselo! Jih poznamo!)

Ti učitelji so se zavzeli za svobodno šolo, to se pravi, oni goré za šolo, ki naj bo popolnoma na protiverski podlagi, oni gore za tako šolo, kjer bodo učitelji lahko vzgojevali našo mladino v svojem protiverskem, liberalnem duhu. (Ogorčenje.) Prav zato pa, ker hočejo šolo čisto odtegniti vsakemu verskemu vplivu, odtujiti hočejo tudi naše otroke od duhovščine, ki vendar edino more še vzdrževati ljudstvo v pravih mejah. Ti liberalci so sklenili, da se morajo odpraviti vse verske vaje, da se mora kajpada dosledno ovreči vsaka stvar, ki nas spominja naše svete vere. In predragi zborovalci, čujte! To delajo ljudje, ki žive od naših žuljev. (Burno odobranje.) To sklepajo ljudje, ki jih moramo mi plačevati. (Ponovno odobranje.) In vprašam, ali ni naša sveta dolžnost, da se mi odločno postavimo nasproti takemu ravnanju? (Viharno pritrdjenje in odobranje.) To ljudstvo tudi zahteva v svoji veliki predrznosti, da naj se duhovniki spravijo ven iz vseh zastopov, seveda še posebno iz raznih šolskih svetov.

Glejte, cenjeni zborovalci! Tako se je sklepalo tukaj v našem mestu Radovljici in zato je popolnoma umestno, da tudi mi tukaj zborujemo in odločno in gromovito protestujemo zoper te resolucije. (Burno odobranje.) Naša krščanska, stanovska in očetovska zavest in dolžnost nas je semkaj pripeljala na to zborovanje, da pokažemo in javno izrečemo, da nam zahteve in sklepi zadnjega učiteljskega shoda niso všeč in da mi krščanski očetje in davkoplačevalci zoper take sklepe odločno protestiramo. (Burno, dolgotrajno odobranje.) Za svobodno šolo in za šolo brez duhovnika, brez vere se to ljudstvo ogreva. Odprave veronauka iz šol in izгона duhovnikov za enkrat se naravnost ne zahtevajo, za sedaj hočejo samo odpravo verskih vaj. Ali mi vemo, ako se jim posreči, šli bodo z zahtevami naprej, saj to je njihov ideal, to je njihova

srčna želja in sedaj že tudi predrzna zahteva, zato se toliko mučijo, toliko trudijo na raznih zborovanjih. Zato je toliko v tem smislu pisanih člankov po raznih veri nasprotnih časnikih.

Vprašam, ali moremo mi vse to mirno gledati, mi krščanski očetje in davkoplačevalci? (Burni klici: Ne! Nikdar!) Ali ni naša sveta dolžnost, da se še za časa ustavimo tej brezverski povodnji? (Da! Pritrdjevanje.) Naša nedolžna mladina, ki jo moramo mi izročiti takim ljudem v odgojo, nas k temu sili. Duševno, a tudi gmotno stanje naših otrok, njihova posmrtna sreča nas naganja, da mi učiteljsstvu naravnost povemo, da mi take sklepe, kot so jih oni skovali na zadnjem zborovanju, odločno odklanjamo in da takega učiteljsstva, kot se je pokazalo na tukajšnjem zborovanju, ne potrebujemo in da mi takim učiteljem ne damo v povzdigo njihovega gmotnega stanja niti vinarja ne! (Burno in viharno odobranje.) Otroci naši se morajo vzgojevati v duhu, ki jim ga mi krščanski stariši še prav v zgodnji mladosti vsejemo v nedolžna otroška srca, še predno jih pošljemo v šolo. (Tako je!)

Otroci naši se morajo v šoli le še bolj izpopolnjevati v verskem znanju, in to seveda se bo zgodilo le s pomočjo — duhovnikov! In tako ljudstvo, ki ga moramo mi vzdrževati in plačevati, naj se tako oblastno in protiversko sopiri po naših šolah! (Ne! Ne!) Naših šolah, pravim, saj veste cenjeni zborovalci, koliko stroškov zahteva leto za letom vzdrževanje starih in novih šol. (Tako je!) in mi naj bi ta trdo prislužen denar dajali zato, da bi se ondi naša mladina poneverila in odtujila sveti veri in tako samoobsebi umljivo podjivala. (Ogorčenje.) Saj vemo, da je človek brez vere hušji kot živina, to nam kaže vsakdanja izkušnja. Ako vzamemo našemu ljudstvu globoko versko prepričanje, smo mu s tem vzeli vse, ker le to nas more še obdržati v pravih mejah. Ako komu postave božje niso svete, bo tudi svetne postave le v toliko izpolnjeval, v kolikor bo prisiljen.

Klic po svobodni šoli je tem ljudem pri srcu in zato tudi od njihove strani toliko navedenja za svobodomiselnimi shodi, ki se je vršil nedavno gori v Pragi. Liberalno naše učiteljsstvo hoče torej šolo postaviti na popolnoma protiversko stališče, in zato tudi duhovščino spraviti iz vseh javnih zastopov. Mi pa, cenjeni zborovalci, krščanski očetje, tu sklenimo, da homo mi od sedaj naprej še bolj kot doslej poskrbeli pri vsakih volitvah, naj si bo v ta ali oni zastop, da za take ljudi, ki kujejo take sklepe, ne bo ondi prostora. (Burno odobranje.) To bomo delali, naj stane kolikor in kar hoče. Pokazati hočemo temu predrznemu učiteljsstvu, da nismo mi radi njega, ampak je ono radi nas tukaj, in da morajo oni vzgojevati našo mladino tako, kakor zahtevamo

LISTER.

„Srebrožark“.

(Spisal Conan Doyle.)
(Konec.)

»Vedite, da so bila vsa sklepanja v časopisu popolnoma napačna. Imela so sicer nekaj resnice na sebi, katero pa so zopet razna druga razmotrivanja popolnoma zatemnila. Tudi jaz sem bil prepričan še med vožnjo v Devonshire, da je morilec — Simpson, akoravno ni bilo še nikakih pravih dokazov zoper njega.

V vozu, na poti v Strackerjevo hišo mi je prvič postala večerja onega dne v nadkonjarjevi hiši nekako sumljiva. Spominjate se mogoče, da sem bil takrat zelo zamišljen. Ni mi šlo v glavo, kako sem mogel tako jasno sled izpregledati.

»Čemu vam je bila ta sumljiva, ne razumem tudi še sedaj ne,« začudi se polkovnik.

Tem bolj pa sem obrnil pozornost na oba Strackerja. Edino le ta dva sta lahko ukrenila, da se je kuhala v ponedeljek zvečer ta večerja. Opil je bil natresen že v hiši med jed in sicer predno je nesla dekla isto iz kuhinje. Torej, kdo bi storil to lahko neopaženo?

Predno sem o tem že popolnoma gotov, mi je bilo znano tudi že, zakaj pes v hlevu ni zalajal ponoči, ko so se odprla hlevna vrata. Ako bi dal le glas od sebe, slišala bi ga druga dva hlapca, ki sta spala na mrvli. Moral je biti ta človek, ki je odklenil hlev, — psu popolnoma znana oseba.

Bil sem torej prepričan, da je prišel John Straker v nočnem času v hlev in odpeljal ven »Srebrožarka«, — a čemu?

Gotovo ne iz dobrega namena, sicer bi poklical hlapca, ne pa mu natresel v večerjo vspavalnega praška.

A bilo mi ni še vse jasno, dokler se nisem spomnil, da si pridobe mnogi konjereji na nepošten način veliko denarja in sicer tako, da stavijo po kaki tretji osebi zoper svoje konje visoke svote, medtem ko z malim denarjem postavijo za nje, ter jim potem na razne načine onemogočijo vstrajno dirjanje.

Mnogi so podkupovali jahalce, a še drugi poznajo bolj premetene učinke. Kaj je skušal torej Straker s konjem storiti?

Prišlo mi je na misel, da bi mi mogoče pojasnila vsebina njegovih žepov vso stvar nekoliko bolj natanko. — In motil se nisem.

Spominjate se gotovo še onega noža, ki ste ga našli v roki mrtvega nadkonjarja? Menda ni človeka, ki bi vzel v nočnem času tako orožje s seboj, z namenom isto rabiti slučajno v silobranu.

Te vrste nože rabijo, kot je izjavil gospod Watson — kirurgi pri zelo težavnih in natančnih operacijah.

Za tako operacijo bi služil tudi v oni noči Strakerju ta nož.

Gospod, vi imate že gotovo mnogo izkušenj v konjereji; slišali ste že tudi o mnogih sleparstvih, ki se dogajajo na dirkališčih. Znano vam mora biti tudi kaj o tem, da se namreč konja lahko ohromi, če se mu le nekoliko prečežjo mišice na notranji strani stegna.

Sicer je rana tako neznatna, da jo celo dober opazovalec ne ugleda, ako bi jo tudi iskal, vendarle povzroča konju bolečine in žival gotovo ne dirja tako dobro, kot če bi bila popolnoma zdrava.

Ohromelost konja pa bi si vsakdo razlagal popolnoma navadno in sicer vsled prenapetosti kit in mišic, nikdo pa ne bi slutil kakega sleparstva pri tem.

»Nesramni malovernež!« zakliče Ross. »To nas dovaja tudi do razloga, zakaj je odpeljal Straker konja iz hleva.

Kajti, ako bi čutila žival sunek z nožem v živo meso, bi udarila gotovo s kopiti okrog sebe, da bi se stresel hlev in bi se morala zbuditi oba hlapca, ki sta spala na mrvli.

Zato je sklenil Straker, da izvrši svoj čin na prostem.

»Bil sem menda slep,« reče polkovnik.

»Seveda je rabil pri tem luč, da vidi, kam zabode konja, in si je prižgal zato ono svečico, ki ste jo našli vi.

Seveda, to je samoobsebi umevno. Pri preiskavi onih stvari, ki jih je imel Straker pri sebi, ko ste ga našli ubitega, nisem razkril samo njegovega namena, temveč tudi vzrok

zločina, ki ga je hotel izvršiti. Vi živite med svetom, gospod, in poznate razne človeške navade. Ali se vam ni nič čudno dozdevalo, ko ste videli, da ima Straker račun neke šivilje pri sebi, glaseč se na popolnoma tuje ime?

Jaz menim, da ima vsak človek dovolj svojih računov poplačati, nikar, da bi plačeval in nosil s seboj račune drugih ljudi, naj si bodo tudi prijatelji njegovi.

Akoravno plačujete vi svoje uslužbence prav dobro, gospod Ross, sem vendar mnenja, da ti ne morejo kupovati svojim soprogam oblek, ki bi stale po dvaindvajset funtov.

Vprašal sem gospo Straker po obleki, a ona ni vedela nič o njej. Vedel sem torej, da dotična šivilja ni izvršila obleke za gospo Straker, torej na vsak način za kako drugo žensko. Posvetilo se mi je takoj v glavi, da gotovo živi Straker dvojno življenje.

Zapisal sem si naslov šivilje in prepričan sem bil, da izgine na mah »skrivnostni gospod Darbyshire« s površja zemlje ter se prikaže za tem imenom Straker, ako pokažem njegovo sliko omenjeni šivilji. Zato sem ravno prosil Gregoryja za nadkonjarjevo sliko.

Sedaj mi je bila stvar namah popolnoma jasna. Straker je peljal konja v ono globel, kjer se ni videla goreča svečica. Med potjo je našel Simpsonovo kravato, katero je ta na begu izgubil. Vzel jo je mogoče seboj, da preveže konju nogo z njo. Prišedši v globel je stopil za konja in prižgal luč. Tega se je konj prestrašil, udaril je s kopiti nazaj, sluteč menda nič dobrega in zadel Strakerja na čelo.

Vkljub dežju je ta že preje odložil svojo suknjo in jo obesil na grm, da lažje izvrši

mi, ki jih plačujemo. (Odobranje.) Predlagam sledečo

resolucijo:

Občni zbor Katoliškega slovenskega društva najodločneje obsoja namene in delovanje svobodne šole, obžaluje, da so ravno v Radovljici slovenski liberalni učitelji na obnem zboru jugoslovanske zveze sprejeli brezversko šolo v svoj program. Zbrani zborovalci odločno zahtevajo, da se naj otroci krščanskih starišev tudi vzgajajo in podučujejo v krščanskem duhu. Vsi krajni šolski sveti se pozivljajo, da nasprotujejo nastavljanju učiteljev, ki so člani liberalne zveze in zahtevajo le nameščenje krščanskih učiteljev.

Letno poročilo za leto 1907.

G. tajnik Mat. Mrak poda letno poročilo. Zadnji občni zbor smo imeli dne 9. decembra 1906 na Bohinjski Beli. Bil je dobro obiskan od mož blejskega kota in sosednjih Bohinjev. Na zboru smo postavili kandidata za državni zbor g. Pogačnika, s katerim smo z dvetretjinsko večino častno zmagali. Ker se je govorilo, da jeseniški delavci hočejo poslancu delavskega stanu, privedlo je društvo na Jesenicah dobil velikansko večino. Po drugih občinah razum malih krajevnih shodov ni bilo treba posebne agitacije. Volilci že veliko let poznajo svojega delavnega poslanca, zato gredo zanj brez vsakega prigovarjanja na volišče. Gospod poslanec je pretklo spomlad zlasti veliko deloval za odkup in izboljšanje planin. Zbiral je v vsaki občini blejskega kota in Bohinja posestnike okoli sebe, sestavljal jim je sam zadevne prošnje za odkup planin in jim neutrujeno dajal potrebna pojasnila. Društvo mu za ves trud izreka iskreno zakvalo in ga prosi, da akcijo, katero ima takorekoč sam v rokah, z njemu lastno delavnostjo dovede do zaželenega cilja. Ako se mu to, kar upamo, posreči, ohranil si bo v našem kraju trajen spomin.

Zaradi bodočih deželnozborskih volitev smo brez skrbi, ker smo že navajeni zmagati, nasprotniki pa so navajeni pogoreti. (Prizrevanje.) Mi trdno upamo, da bo g. Pogačnik zopet poslušal naš glas in prevzel kandidaturu za deželni zbor, ter da ga že danes lahko pozdravimo kot našega bodočega deželnega poslanca. (Burno odobranje. Klici: Živio Pogačnik!) S tem pa ne rečem, da naj ob volitvah roke križem držimo in nič ne delamo, ker je treba pokazati, da S. L. S. v našem kraju ne spi, pač pa da vedno z največjimi silami stopa na volišče. (Odobranje.)

Naše društvo je šlo v preteklem letu nad 800 članov. Kakor druga leta tudi letos se od nekaterih č. gg. zaupnikov nisem še dobil članarine. Upam, da to store v najkrajšem času, da bom mogel konečno urediti račun v tiskarno glede naročnine Domoljuba: Doneske sem sprejel iz sledečih fará:

Srednja vas 143, Gorje 119, Bohinjska Bistrica 110, Grad 71, Radovljica 50, Mošnje 45, Bohinjska Bela 43, Breznica 40, Koroška Bela 36, Jesenice 30, Koprivnik 28, Ribno 27, Dobrava pri Kropi 25, Ovsje 23, Leše 20, Zasip 19, Kropa 11, Lesce 2, Rateče 1, skupaj 843 članov. Letni račun za l. 1907. Dohodki: Gotovine v blaginji ob novem letu K 156.47, za »Domoljuba« K 2114.00, članarine brez »Domoljuba« K 9.80, skupaj K 2280.27. Stroški: Stroški za občni zbor K 16.50 K, podpora izob. društva v Ribnem K 8, Poština in brzojavke 10.00, podpore »Danicariem« K 85.00, za 722 »Domoljubov« K 1949.40 skupaj K 2086.90, gotovine v blaginji K 211.39, v hranilnici iz poprejšnjih let K 565.00, premoženja K 776.37.

Poročilo se vzame z odobranjem naznanje.

Volitev odbora.

Na predlog g. Tom. Potočnika so izvoljeni v odbor: Janez Vurnik, posestnik, Radovljica, Janez Novak, dekanija Radovljica, Janez Ažman, žup., Gorje, Janez Burja, župan, Ribno, Janez Pristavec, župan, Mošnje, Janez Berlic, župnik, Srednja vas, Josip Po-

svoje delo. Rano pa si je prizadel na nogi sam med zadem. — Vam je sedaj vse razumljivo?

»Popolnoma,« odvrne polkovnik, »vi ste čudovit človek; dozdeva se mi, ko tako pripovedujete, kot bi bili poleg.«

»Zadnji svoj dokaz bi kmalu pozabil. Domislil sem se, da tako prebrisan človek, kot je bil Straker, gotovo ne bi bil poizkusil šele pri konju one zarezne v mišice, ne da bi se preje ne vadi v tem.

Videl sem pri hiši ovce in odgovor, ki sem ga dobil pri onem vprašanju, ste slišali tudi vi. Torej sem pravilno uganil.«

Vaša bistroumnost je čudovita, gospod Holmes.»

»Ko sem se vrnil v četrtek zvečer v London, sem poiskal takoj dotično šiviljo, ki je spoznala Strakerja na prvi pogled. A znan ji je bil pod imenom Darbyshire, katerega lepa žena ima posebno ljubav za krasne obleke. Brezdvomno ga je ta ženska mnogo stala in napravil je ogromne dolgovce. Da se reši teh, hotel si je pomagati na ta sleparski način, kar ga je stalo žalob njegovo življenje.«

»Še nekaj niste povedali, gospod,« opomni polkovnik Holmesa. »Kje pa je bil konj med tem časom?«

»Srebrožark« je pobežnil in ga je vjel eden izmed vaših sosedov. V tej zadevi ostanimi milostni; to pridržim jaz zase. —

Tu je obstal vlak; mislim, da smo v Chaphamu in v desetih minutah bomo že izstopili. Gospod polkovnik, ako naju hočete spremiti v najino stanovanje, pokadimo vsak eno smodko in povedal vam bomo še druge podrobnosti, ki bi jih želeli vedeti.«

gačnik, državni poslanec, Franc Arh., župan, Boh. Bistrica, Janez Krive, posestnik, Jesenice, Ant. Mrak, Boh. Bela, Namestnika: Luka Hafner, posestnik, Kropa, Ivan Finžgar, posestnik, Breznica.

Kaj hočejo svobodomislec?

Dr. Lampe zahvali občni zbor, da je jasno povedal liberalnemu učiteljstvu, kar mu gre, ter nadaljuje:

Nastal bo zdaj velik vris in očitati Vam bodo, da niste svobodomiseln in nimate krščanske ljubezni. (Veselosť.) A svobodomiseln učitelj naj se ozrejo na Francosko, kako tam svobodomislec postopajo z učitelji! Svobodomiseln poglavar, gospod Clémenceau, je kratkoma prepovedal učiteljem in državnim uslužbencem taka društva, kakor je jugoslovanska učiteljska zveza, njih organizatorje je izpodil iz službe, in če kateri še ne miruje, mu zagrozi, da ga vtakne v luknjo ali pa spodi čez mejo. V naši »klerikalni« Avstriji pa vživajo liberalni učitelji svobodo združevanja in zborovanja in smejo celo sklepati proti ljudstvu, proti starišem in zabavljati čez obstoječe postavbe. Mi nismo proti tej svobodi in nečemo vpeljati takega terorizma, kakor ga izvršujejo framasonski svobodomislec, ker so katoličani sploh bolj svobodomiseln, bolj svobodoljubni in v vsakem oziru bolj ljudje, kakor pa liberalci. (Odobranje.) Kaj bi neki rekli naši liberalni učitelji, ako bi čutili nad sabo svobodomiseln pest kakoga Clémenceaua?

Pa ogledati si smemo učiteljstvo in vprašati, kaj hoče.

Ta učiteljska »Zveza« se je proglasila kot agitatorico za liberalno stranko in na shodu v Radovljici so agitirali za udeležbo na shodu svobodomislec v Pragi. In kaj se je predlagalo na tem shodu? Udeležili so se ga anarhisti, ki vladarje more, in zato se je zahtevalo, da naj se izpuste iz zaporov ljudje, ki so zapleteni v atentat na španskega kralja in kraljico. Poznamo učitelja, ki je napisal jako gnilivo knjižico o cesarici Elizabeti, ki jo je anarhist umoril, poslalja cesarico kot svetnico in mučenico, in z grozo in studom obsoja tisto anarhistovo zverino, ki jo je umorila. Pa to ga ne moti, da je član učiteljske organizacije, ki agitira za shod, na katerem se zbirajo take »zverine«. Kakšnega mišljenja so ti svobodomislec, je povedal podpredsednik Zenker, ki je izjavil, da ne more vsega povedati, ker bi bil takoj zaprt, če bi govoril, kar bi rad. Grdo so napadli krščanstvo in arhivar ljubljanskega magistrata je podpisal izjavo, da je krščanstvo le zbirka pravljic in napoved boja papežu, da ga bo premagal. (Veselosť.) Izrekli so se zoper krščanski zakon in za razstavljanje nenravnih slik po javnih trgovinah, kamor hodijo šolska mladež, Mrličje hočejo sežigati, ker krščanskih pokopališč ne marajo i. t. d.

Za udeležbo na takem shodu se je v Radovljici agitiralo na učiteljskem zborovanju. S tem je liberalno učiteljstvo sebe razkrinkalo in naša dolžnost je, da ravno v Radovljici proti temu protestiramo. (Odobranje.)

Kranjski deželni zbor.

Pred deželnozborskimi volitvami stojimo. Geslo teh volitev je: Volivna reforma! Izkušnja uči, da po starem volivnem redu ni več mogoče delovanje deželnega zbora, Krivica se mora umakniti. Liberalci zopet napovedujejo, da bodo obstruirali volivno reformo. A ta liberalna obstrukcija se mora streti. Koliko časa pa morejo liberalni gospodje obstruirati? Le vztrajnost je treba. Če prej ne odnehajo liberalni muzikantje, naj se jih pusti toliko časa pihati in razgrajati, da obnemogli in utrujeni pocepajo po tleh, in potem se preko njih nezvestnih trupel sklone volivna reforma! (Burno odobranje in ploskanje.)

Sprejme se soglasno sledeča resolucija:

»Občni zbor kat. pol. društva v Radovljici zahteva, da se sedanji krivični volivni red za kranjski deželni zbor izpremeni tako, da pridejo pravi zastopniki slovenskega ljudstva v večino, da ne bodo odločevali o deželnem gospodarstvu ljudje, ki so nasprotniki našega ljudstva, zlasti kmečkega stanu. Zato zahtevamo, da naši poslanci z vsemi silami izvojujejo kot najnujnejšo našo zahtevo izpremembo v sestavi deželnega zbora, deželnega odbora in deželnega šolskega sveta.«

G. predsednik nato zaključil zborovanje. Zborovalci pa so ostali še dolgo skupaj. Sl. delavsko pevsko društvo iz Kroke je prepevalo krasne pesmi, in vrstile so se navdušene in lepe napitnice.

Bil je lep dan, časten za kat. politično društvo za radovljiški okraj, in odločne besede, ki so se ta dan povedale, so bile umestne in potrebne.

Cesarjeva bolezen.

(Po najnovejših poročilih K. B. in privatnih brzojavah od 13. in 14. t. m.)

Cesar je bolan. Kdor pazno zasleduje uradna poročila, lahko čita med vrsticami, da je vladarjevo stanje precej bolj resno, kakor bi bilo sklepati po besedilu samem. Bolezen samaposebi ni opasna, ali spremljajoči jo pojavi in njeni nasledki utegnejo sedeminsedemdesetletnega starčka bolj potreti, kakor bi drugače človeka v najlepši moški dobi. V drugačnih okoliščinah — recimo, da bi bil vladar še mlad ali pa da ne bi bil tudi osebnost tako trdno zvezan s svojo državo, njenimi tradicijami, njeno zgodovino in njenim razvojem — v takih razmerah bi bulletini o kataralni afekciji cesarjevi pač ne mogli vznemirjati javnosti tako kakor zdaj. Vest o boleznih Franc. Jožefovi pa sega globlje v srca državljanov. Skoroda se nihče ne upa niti misliti,

da bi mogla ta bolezen cesarju resno doživeti. Prvič je že to, da naš cesar, dasi skoro že šestdeset let vlada Avstrijo, nikoli ni bil reno bolan. Ni ga ustavnega čina, ki bi bil šel mimo njega neopažen ali neprehtan: na vse je njegova roka zapisala svojo sankcijo. Ne vdajamo se izkušnji, ki se navadno pojavi, ako se piše o lastnem vladarju in ne pretiravamo — v našem ustavnem življenju je cesar bil tak odločujoč činitelj, da vse navdaja skrb le ob misli: kako bi tekla dalje državni stroj, v kateri smeri in kam, ako bo bolezen vladarja prikovala tako na ležišče, da bi bil on izločen iz tega mehanizma. Veliko večji je seveda vpliv cesarjeve osebe same neglede na moč, poverjeno ji po ustavi, in zelo občutljivo bi tudi bilo, ako bi ta oseba stopila ali morala stopiti v ozadje. Če vzamemo samo en primer: Cesarjeva oseba je najtrdnjše vezilo med obema državnima polovicama, mnogo trdnjše nego je državnopravna, na papirjih določena zveza. Mogoče je seveda, da se oseba moti in da se je večkrat tudi zmotila, toda v obče je cesar od države zgolj vsled svojega osebnega vpliva odvrnil marsikateri udarec. V taki starosti, kakršna je Franc. Jožefova, navadno vladarji ne posegajo več tako v življenje ljudstva, da bi v njem zapuščali kak poseben vtis, naš cesar pa si je ravno zdaj, ko se njegova leta nagibajo k skrajnim mejam človeškega življenja, postavil v srcu svojega ljudstva spomin, ki ne bo nikoli ugasnil. Vsi vemo, kako je ravno oseba cesarjeva in njegova lastna iniciativa narodom pripomogla do splošne in enake volivne pravice. Vladar, ki je ob nastopu svoje vlade nad svojim ljudstvom imel absolutno moč, stoji v svoji visoki starosti na pragu demokratiške Avstrije in, kar je najbolj pomenljivo: ta preobrat se ni izvršil preko in mimo njega, ampak z njim. Franc. Jožef resnično živi življenje svoje države s svojim srcem, s svojimi odloki in naredbami, pri svoji pisalni mizi, kjer dela neutrudno celo zdaj. Kaj pa pomeni Franc. Jožef za vlemo Avstrije nazunaj, to ve danes najpriprostejši človek, ki se drugače ne briga za javno življenje. Koliko je naš vladar storil za ohranitev svetovnega mira, o tem bo poznejša zgodovina pisala s neizbrisnimi znamenji. In zato danes ne samo vsi narodi Avstrije, ampak vseh evropskih in izvenevropskih držav zasledujejo s skrbjo in vznemirjenjem poročila iz Schönbrunn in ni ga, ki bi ne molil Vsevišjega, da nam cesarja ohrani še nadalje — ne iz klečeplazstva, ne iz bizantizma, ne hinavsko — ampak iskreno in dobro zavedajoč se, da je s cesarjevim življenjem zvezan blagor države. — Najnovejša poročila o cesarjevi boleznii se glase takole:

Dunaj, 13. oktobra. Že od ranega jutra se na tisoče Dunajčanov pomika kakor ob romanju proti Schönbrunnu, da izve, kako je s cesarjevim zdravjem. Popoldne je bil naval tako velik, da je bil v nevarnosti promet. Okoli gradu samega je bil naval tak, da množice skoro ni bilo mogoče prodreti. Vsakega, ki je prišel iz gradu, so ustavljali in izpraševali. Razširjene so bile naičudnejše vesti, v gradu samem pa je vladal največji mir. Dostojanstveniki in dvorni služabniki so hodili zelo resno okoli in vsem se je že na obrazih poznalo, da smatrajo cesarjevo bolezen za precej opasno, vsaj mnogo bolj, kot se je iz početka mislilo. Ob pol 10. se je med množico razširila vest, da cesar nima več vročice. Veselje je odsevalo iz vseh obrazov. Toda ob 1. uri popoldne se je izvedelo, da se je cesarja zopet lotila vročica in da nima teka. Nekoliko pozneje se je iz dvora razglasilo, da se katar razširja in da je vročica močnejša. V resnici se je stanje cesarjevo, kakor se je poročalo iz njegove najbližje okolice, zelo menjavalo. Cesar je ponoči sicer precej dobro spal, pa je večkrat pokasljeval in izpljuval slinaste izločke iz bronhij. Potem je cesar zaspal, kar je nanj imelo očitno zelo blagodejni vpliv. Ob pol 6. uri zjutraj je vstal in se dal preiskati od dr. Kerzla, ki se je nastanil v neki hišici v parku blizu cesarjeve palače, da zamore biti vedno blizu cesarja. Dr. Kerzl je konstatiral, da žila bje pravilno, da je temperatura skoroda normalna, slinasti izločki povoljni in da se nadaljnje razširjenje bolezni ne opaža. Cesar se je do pol 11. ure precej dobro počutil. V tem času pa je žila jela biti nekoliko močnejše, temperatura se je počasi zvišala, pri vsakem pokasljevanju pa je cesarja v prsih bodlo, dasi je inhaliral in grgljal. Popoldanska preiskava je dognela, da se je bolezen nekoliko razširila; cesar ni imel nobenega teka in je bil utrujen in slabo razpoložen. To je trajalo do večera.

Dunaj, 13. oktobra. O stanju cesarjevem 13. t. m. zjutraj in opoldne poroča uradni korespondenčni urad sledeče: Cesar je ponoči zelo dobro spal, je vstal ob pol 6. in je bil brez vročice. Šele okoli 8. zjutraj se je pojavila lahka vročica, ki traja dalje. Katar sam se omejuje, pokasljevanje ni več tako intenzivno kakor je bilo dozdaj, slinasti izmeki so obilni. Cesar je precej pri moči in zadostno je. Objektivno stanje v obče ni neugodno.

Dunaj, 13. oktobra. (Privatno poročilo.) Cesarjev telesni zdravnik dr. Kerzl je večkrat obiskal cesarja. Cesar je ves dan prebil izven postelje. Splošno stanje se ni izboljšalo, katarhalčno vnetje se je znatno razširilo. Zjutraj je vročica bila zmerna, pa se je popoldne nekoliko povišala. Cesar nima teka, pa je še vedno precej pri moči. Zvečer bosta dr. Kerzl in dr. Neusser cesarja zopet preiskala.

Dunaj, 13. oktobra. V teku današnjega dne je došlo v naddvornomojsterski urad in na ministrstvo za zunanje zadeve nebroj brzojav, kjer se prosi takojšnjega poročila o cesarjevem zdravju. Vsi evropski vladarji so naročili svojim poslanikom, da jim večkrat na dan izporočijo, kako je s cesarjem. Med prvimi je brzojavil Roosevelt. Ministrstvo za zu-

nanje zadeve poroča vsak dan o cesarjevi bolezni poslanikom na inozemskih dvorih. Ako bo cesarju slabše, se bodo uradni bulletini objavljali tudi po avstrijskih deželnih stolnih mestih.

Današnja vest.

Dunaj, 14. oktobra. Uradno korespondenčni urad poroča, da se je včeraj popoldne temperatura zvišala, toda ne več kot prejšnje dni; povžil je cesar zadostno hrane, danes ponoči pa je cesarju skoroda boljše.

Dnevne novice.

+ Ustanovni shod »Kmečke zveze za karniško dekanijo« se je vršil včeraj ob obilni udeležbi v »Kamniškem Domu«. Ob velikem navdušenju govorili so gg.: dekan Lavrenčič, Benkovič, dež. in drž. poslanec dr. Janez Ev. Krek in več kmetov. Malo sta začivkala na »koru« dvorane tudi liberalca Prašnikarjev »ferboltar« Jereb in pa urednik »Kamničana« Saks. Obširno poročilo o lepo uspelem shodu še objavimo.

+ Schwarz in Hohenlohe. »Deutsche Zeitung« poroča iz Trsta, da namerava tržaški namestnik princ Hohenlohe odstopiti in da pride na njegovo mesto kranjski deželni predsednik Schwarz. Bajce sta princ Hohenlohe in graški namestnik grof Clary kandidata za moravsko namestniško mesto.

+ Osebnosti. Deželnovladna tajnika gospoda Karol Ekel in Ivan Krese sta imenovana za okrajna glavarja na Kranjskem. — Za suplente na II. državni gimnaziji v Ljubljani so imenovani gg.: dr. Pavel Pestotnik, dr. V. Tiller, dr. Franc Čadež, dr. Ivan Lokar, Pavel Lokovšek in Franc Kralj in za pomožnega učitelja g. Leopold André.

+ Liberalna spletkar ponesrečena. Zoper g. župnika v Poljanici na Kočevskem so liberalci in rdečkarji raznesli vest, da je neko dekle od njega noseče. Mati in hči sta to trdili. Župnik je bil prisiljen tožiti. Pri razpravi pred okrajnim sodiščem v Kočevju se je dokazalo, da je govorica neresnična, mati in hči sta prosili odpuščenja, priznali obrekovanje in bili obsojeni v globo 30 kron ter v naznanilo razsodbe v časniku.

+ Komu služijo avstro-ogrski konzulati? Friderik Klein, namestniški koncipist, je izdal knjigo o severni Ameriki z ozirom na avstrijske interese. V tej knjigi pravi tudi o avstro-ogrskih konzulatih, da so večinoma zasedeni z Madjari. V Severni Ameriki je iz Ogrske mnogo Slovkov, ki pošiljajo svoj denar domov, da bi podpirali slovaško ljudstvo. To zabranjevati je med drugim naloga madjarskih konzulov. Predlaga, da se naj osnuje avstro-ameriška banka, da ne bi bili izseljenci prisiljeni denar pošiljati po zakonitih ameriških privatnih bankah.

+ Celovški »Mir« odgovarja na razne napade: Sedanje uredništvo nikdar ni bilo volje, uklanjati se liberalcem. »Mir« nima biti le narodno-radikalno, on ima drug namen. Ta namen je trojen: 1. Zavračati verske napade nemško-liberalnih in eventualno tudi slovensko-radikalnih listov. 2. Poučevati koroško ljudstvo o gospodarskih in političnih vprašanjih. 3. Vzbuhati v ljudeh narodno zavest. Bratomorskega boja v Celovcu ne nameravamo in ga obsojamo, v kolikor je bratomorski. A včasih je treba udariti, da se dobi pošten mir. Mi nismo hlapci liberalcev, da bomo vse pretrpeli, njihove verske napade, njihovo pogubno delovanje v naših najpomembnejših družtvih, kakor n. pr. v Bohinjski Bistrici! Ne bomo trpeli napadov na naše velezaslužne voditelje, ki žrtvujejo svoje premoženje in svoje možnosti ljudstvu v prid: Zastopniki »Slovenca« zaradi tega nismo, in če bi bili, bi ne bilo za nas nikakor sramotno. S »Slovencem« smo se spravili pošteno, da, terjali so se taki pogoji, kot jih niti liberalci v svojih tožbah niso zahtevali, in zdaj se veselimo, da je nesporazumljenje nehalo, ker hočemo vsi služiti krščanski misli, v prepričanju, da ta misel ohrani narod zdrav, da krščansko življenje daje ljudstvu inteligence in vseh socialnih čednosti, brez katerih narod obstati ne more. Glede liberalcev pravi, da »Gorotan ne izgubi nič, če odpade z drevesa kaka gnila veja.« Veseli nas, da se »Mir« sedaj bolj temeljito bavi tudi z gospodarskimi vprašanji.

— Socialni demokrat Ropas obsojen. Filip Ropas, znani vodja socialnih demokratov na Goriškem, o katerem smo poročali, da je z dinamitom uničeval ribe, je pri razpravi pred goriškim okrožnim sodiščem dobil sedem mesecev ječe. Lep voditelj!

— Wieser odpušča slovenske delavce. Kakor se nam poroča, je Wieser zopet od dela na goriškem državnem kolodvoru odpustil nad dvajset delavcev, med njimi je enega Nemca, vsi drugi so bili Slovenci. Na mesta teh pridejo Nemci. Med odpuščenimi delavci je bil te dni odpušen tudi edini sin neke vdove, ki je živil sebe in svojo mater. Sedaj je brez zaslužka. Pripravljen je stopiti v službo tudi za kočijaža. Mladenič je pa zmožen tudi za kako drugo službo. Dovršil je dva gimnazijska razreda. Vešč je treh jezikov.

— Poroke. Jutri se poroči v Solkanu gospod dr. Fran Göstl, ordinarij in vodja kranjske deželne blazinice v Ljubljani, z gđno. Mici Hönigsschmidovo. — Včeraj dopoldne se je poročil g. dr. Josip Mandič, sin gospoda dr. Frana Mandiča, zdravnika v Trstu, z gospico Josipino Kastelčevno, hčerko materejskega župana gospoda Gašparja Kastelica.

— Nov poštni in telefonski red v kratkem izda avstrijsko trg. ministrstvo.

— Brezžični brzojav čez ocean. Dunajski listi so prejeli iz Londona senzacionalno vest, da prične brezžični brzojav (Marconijev) danes pravilno službo čez Atlantski ocean. Poslovanje se otvori s celo vrsto pozdravnih depesh, ki se bodo poslale najglasovitejšim ev-

ropejskim listom. Zasedaj se morajo telegrami pošiljati še preko Kanade. Dotično društvo upa vendar, da bo lahko že v kratkem otvorilo direktno poslovanje med Zedinjenimi državami in postajo Cornwall. Društvo računa s srednjo brzino 35 besed v minuti, ki so jo povprečno dosegli pri poizkusih tekom zadnjih treh mesecev. Če bi se mesto uradnika, ki sprejema trkanje aparata, mogel uporabiti sprjemalni avtomat, bi se brzina lahko povečala na sto besed v minuti. Marconi je baje ravnokar sestavil tak avtomat, ki pa ne deluje v dolgih razdaljah.

— **Stavka v Mengšu.** V Mengšu stavkajo stamnikarske šivilje. Zahtevajo isto plačo kakor so jo dosegle šivilje v Domžalah. Vsi za enega, eden za vse!

— **Državna podpora.** Za vodnjak v Zagolju pri Colu je država dovolila 2450 K.

— **Shod kranjskih perutinarjev.** Shod kranjskih perutinarjev se bo vršil 27. t. m. ob 10. uri dopoldne v tukajšnjem »Mestnem domu«.

— **Gasilno društvo v Predoslju pri Kranju** je blagoslovilo včeraj popoldne novi, lični svoj dom. K slavnosti se je zbralo poleg domaćega ljudstva. Ob pol 3. uri popoldne je mnogo ljudstva. Ob pol 3. uri popoldne je domači župnik veleč. g. J. Zupanc blagoslovil dom in po blagoslovitvi v krasnem govoru povdarjal temeljno idejo ognjegašnih društev. Pomoč bližnjemu v nevarnosti, izvirajoča iz ljubezni vernega srca. Predosljski župan g. Ivan Zabret, načelnik ondotnega ognjegašnega društva pa je nato v krepkem svojem govoru povdarjal pomen edinosti in združevanja ter se zahvaljeval vsem onim faktorjem, ki so s svojo poštvalnostjo ali pa delavnostjo pripomogli, da se je postavil tako lep dom. Po končani slovesnosti se je razvila na prostoru g. Omana živahna zabava. Vrla dekleta so prodajale srečke in skrbele, da je šaljiva pošta točno funkcionirala. Godba iz Naklega je pridno svirala, pevci in pevke pa so nas razveselili s par lepimi zbori. Vsa prireditelja je izpadla v vsakem oziru zadovoljivo. Zeleti pa je, da se zbira v ognjegašnem društvu moške in mladeniči z namenom pomoči v slučaju nesreče, da bi se prav tako ustanovilo izobraževalno društvo, kjer bi se zbirali moške in mladeniči, žene in dekleta k izobrazbi in zabavi. »Na pomoč!« vsi dobri tudi v tem oziru.

— **V Sarajevu** je umrl vodja ondotne dež. bolnice, primarij dr. Leopold Glück.

— **Predavanje v Krškem.** Ljudevit Stiasnij, c. kr. šolski nadzornik v Krškem, je priredil 12. oktobra zvečer v salonu g. K. Zenerja predavanje o svojem potovanju na Norveško in na severni tečaj. Predavanje je bilo združeno z mnogimi skioptičnimi slikami.

— **Na Raki** je bila prošli teden volitev župana. Izvoljen je vrl pristaš S. L. S. Martin Siško iz Zalog in sicer letos prvič. Liberalci gredo rakovo pot.

— **Na cesto je vrgla** 16-letna Rosa K. v Trstu komaj porojeno dete, »ker ni vedela, kaj naj z njim počne.« Tрупlo je bilo povito v popir in prezgodo rojeno, vsled česar je policija izpraševala tudi mater dekletovo in ljubimca, ki sta na sumu, da sta deklici pomogla do splava.

— **Na eno leto ječe** je bil v Trstu obsojen neki Anton Orlo iz Kopra zaradi nenravnega dejanja na nekem štiriletnem otroku.

— **Skrlatica po Gorici** ponehuje. Do sobote je bilo 23 slučajev v lazaretu, med temi 9 na potu ozdravljenja, pri 13 se bolezen normalno razvija, le enega holozen je bila nevarna. V petek in v četrtek ni bilo novega slučaja.

— **Svojega novorojenega otroka je razsekala in sežgala.** Dekla Marija Grdenič v Zagrebu je te dni povila dete. Grdenič je dete s sekuro razsekala na kose in potem kose vrgla v ogenj.

— **Z revolverjem je streljal** v Zagrebu neki mož na lastnika fjakarskega obrta, gosp. Vlašiča, ki je lahko ranjen. Po Zagrebu se je vsled tega razširila vest, da je bil izvršen atentat na bana.

— **Slovensko gledališče v Trstu.** Včeraj so igrali v Trstu Morrejevo ljudsko igro s petjem: »Gospod Jakob«. Verovšek je igral naslovno vlogo župnika Jakoba.

— **Pokopali** so na Krškem mizarskega mojstra g. Štefana Počivavška.

— **Min je pogorel** v Zagorju pri Postojni. Lastnik g. Ivan Marinič ima škode 25.000 K.

— **Utonil je** v Idriji bivši žgalniški paznik Leopold Logar.

— **Strupena muha povzročila smrt.** V Budanjah pri Vipavi je pičila strupena muha pet let starega Cirila Štefančiča, ki je vsled tega v 24 urah umrl.

— **Pokopali** so v Senožečah načelnika gasilnega društva, posestnika gosp. Ivana Čehovina.

— **Sadnji semenj, združen s premovanjem sadja in pravičnega vkladanja sadja,** priredi c. kr. kmetijska družba kranjska od sobote 30. novembra do ponedeljka 2. decembra v Ljubljani. Opozorjamo na dotični razglas med uradnimi vestmi te številke. Gre se za prvi poizkus take prireditve, ki naj ostane ob dobrih sadnih letinah stalna naprava in ki naj se v bodočnosti na podlagi dobljenih izkušenj razširi in izpopolni. Sadje je letos v nekaterih krajih naše dežele prav dobro obradilo, in z ozirom na dejstvo, da se odjemalci v Ljubljani, ki jih je zelo veliko, upravičeno pritožujejo, da za Sv. Miklavža in božične praznike ni dobili lepega sadja, hoče naša družba dati priliko, sadjarje, ki imajo lepo namizno sadje, spraviti v neposredno zvezo z odjemalci in tako sadjarjem pripomoči do dobrih cen in odjemalcem do lepega blaga. **Vse sadjarje, ki imajo lepo namizno zimsko sadje, prosimo, naj vsaj del svojega nalepšega sadja prihranijo za sadni semenj,** da se bodo mogli tega semnja in premovanja udeležiti ter s tem do-

kazati, da imamo v deželi najmanj tako lepo namizno sadje, kakor v sosednjih kronovinah. Nujno pozivamo na mnogobrojno udeležitev ter opozarjamo na obširno navodilo o hranjenju, zavijanju in pošiljanju sadja, ki je objavljeno v tej številki »Kmetovalca«.

— **Diplomiranega živinozdravnika** namerava c. kr. kmetijska družba v Ljubljani začasno nastaviti proti službeni pogodbi. Nastavljeni živinozdravnik bi imel nalogo prevzeti vodstvo družbene podkovske šole, jo modernizirati, poučevati v družbeni gospodinski šoli, sodelovati pri »Kmetovalcu«, nadzirati plemenske živali, nakupljene z državno podporo, ki se dajo kmetovalcem, izvršiti pričetno organizovanje živinskih zavarovalnic, snovati in nadzirati živinorejske zadruge ter kmetovalcem pri tem delu pomagati. Ker družba pri svojih sredstvih ne more jamčiti za bodočnost, zato reflektira le na kakega živinozdravnika, ki je brez službe ali v stalni službi, da se pozneje ne izpostavi kakemu očitaniu. Mesto družbenega živinozdravnika se podeli le kakemu mlademu diplomiranemu živinozdravniku, ki je živahen v svojem delovanju, je dober govornik in je popolnoma vešč slovenskega in nemškega jezika ter zna samostojno pisati strokovne spise in pisarniške koncepte. Reflektantje na to službo naj se zglašajo pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani. Glede plače se bo z njimi šele pogajalo.

— **Dve ciganki** v Gorici sta izvabili od neke soproge državnega uradnika 2000 K in od služabnice 300 K, žugaje jima, da v nasprotnem slučaju umrieta tekom 3 mesecev. Enaki usodi da je določen tudi g. soprog. Boječi se za lastno življenje izročili sta omenjeno vsoto v treh obrokih premetenima cigankama. Dne 4. t. m. sta odnesli zadnji obrok — in šele potem je doznal soprog o prevari, t. j. šele 8. t. m., nakar je urno vso stvar prijavil policiji — a ciganki sta jo s plenom odkurili najbrže čez mejo v Italijo.

— **Začasni veterinarški asistent** je postal škofjeloški živinozdravnik Peter Miklavčič.

— **Na trahumu** (egiptovska očesna bolezen) sta zboleli dve ženski v Vodich, občina Moravče, en železniški delavec v Mirni pri Novem mestu in v Oblaku pri Logatcu neka ženska. Obolele osebe so v deželni bolnišnici.

— **Utonil je** 1. t. m. v Zalem Logu nad Škofjo Loko 3letni Matevž Kenda.

— **Tatinska ciganka.** Sin kranjskega kavararja Jägerja je dal na razpolago ciganki Rozaliji Jungwirt škatljo, v kateri je bilo 20 K drobiža, da izmenja krono z ogrskim drobižem. Ciganka je tako dobro menjala, da je ukradla 6 K 80 v. Jungwirtovo so orožniki izročili sodišču.

— **Učiteljske usposobnostne izkušnje** za ljudske in meščanske šole se prično 4. novembra. Prošnje do 26. t. m.

Znanost in umetnost.

Vse v tem oddelku omenjene knjige in listi se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* **Grammatik der neuslavischen Sprache** (Eine Vermittlungssprache für die Slaven der österreichisch-ungarischen Monarchie) verfasst von Ignaz Hošek, Professor an der böhmischen Landes-Oberrealschule in Kremsier. Cena 2 kroni.

* **Koledar za kmetovalce 1908**, spisal J. Legvart, drž. mlekarski nadzornik, izide konec tega meseca. Vsebinska bode izvanredno bogata, na kar založništvo vlnudno opozarja. Naroča se lahko že sedaj pri I. Bonač-u v Ljubljani. Cena K 1-60, s pošto K 1-80.

* **Dom in Svet.** Starejše letnike. 1904 do 1905. priporočamo slavnim izobraževalnim društvom ter cenjenim naročnikom po znižani ceni. Dobe se pri upravnistvu »Dom in Sveta« v Marijanišču, Ljubljana, Poljanska cesta.

Ljubljanske novice.

Ij **Seja S. K. S. Z.** danes zvečer ob pol osmih v prostorih S. K. S. Z.

Ij **Zahvala.** — Odbor pevskega društva »Ljubljana« dovoljuje si izrekat vsem, kateri so na katerikoli način pripomogli do tako sijajnega uspeha velike ljudske veselice dne 6. t. m. svojo najprisrčnejšo in najiskrenjšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo vsem velenjenim damam, koje so ob svoji izredni požrtvovalnosti vztrajale do konca veselice v raznih paviljonih in tudi za časa predpriprav bile veselicinemu odseku v veliko pomoč; nadalje vsem gospodom veselicejnega odbora, kateri so darovali ves svoj prosti čas za društvo ter s svojo jekleno vztrajnostjo pripomogli do tako sijajnega uspeha cele prireditve. Dolžnost naša je posebno zahvaliti se vsem darovalcem krasnih in dragocenih daril, posebno ljubljanskim gg. trgovcem, ki so skoraj vsi prispevali h krasno uspehi veselici. Dalje zahvaljuje se odbor vsem onim, kateri so z izdatnimi preplačili pripomogli tudi do tako krasnega finančijelnega uspeha, v prvi vrsti blag. gospej dr. Peganovi za veliko pomoč ob prodaji vstopnic. Iskreno zahvalo izrekamo tudi slav. dnevnikom »Slovenec« in »Laibacher Ztg.«, za objavljenje veselice se tikajočih reklamnih notic, ter slav. »Katoliški Bukvarni« za izredno naklonjenost ob prepustitvi izložbenih oken za razstavo daril in upravnemu odboru stavbinske družbe »Union« za blagohotno naklonjenost. Konečno se zahvaljujemo slavnemu zboru šentvidske čitalnice, na čelu g. pevovodju Rusu za ljubezljivo sodelovanje, slav. telovadnemu odseku slovenske kršč.-socialne zveze za brezplačno prepustitev svoje telovadnice na dan veselice, nadalje odposlancstvom iz Idrije, Jesenic, Tržiča in Mengša, ter slavnemu občinstvu, ki je v tako izrednem številu posetilo našo veselico ter s tem dalo najprimernejši odgovor gotovim blatitelim »Ljubljane«. Okrepčani na krasnem moralnem

in finančijelnem uspehu ter vzradošeni nad pojavi tolikih simpatij, korakali bode.mo, s pomilovalnim posmehom zroči na svoje nasprotnike, neustrašeno naprej. — Ljubljana, dne 14. vinotoka 1907. Za odbor: Rado Sturm, t. č. predsednik. Srečko Potnik, t. č. tajnik.

Ij **Slavnost na prvi državni gimnaziji.** Včeraj dopoldne ob 11. uri se je prva državna gimnazija slovesno poslovila od bivšega ravnatelja, vladnega svetnika Andreja Senekoviča, ki je po 17-letnem delovanju na tem zavodu, koncem lanskega šolskega leta stopil v pokoj. Slavnost se je vršila v primerno okrašeni slavnostni dvorani. V imenu učiteljskega zbora sta slavljenca pozdravila profesorja Štrifot in Perušek, v imenu učencev sto govorila osmošolca Štrifot in Moro. Navzoč je bil tudi deželni šolski nadzornik Fr. Hubad.

Ij **»Unionova« vinska klet** je bila včeraj otvorena s koncertom društvene godbe. Občinstva je došlo toliko, da je kmalu zmanjkalo prostora. Društvena godba je za svoje izvrstno igranje žela obilo pohvale.

Ij **Petindvajsetletnica slovenske gledališke igralka.** Gospa Zofija Borštnik bo obhajala dne 10. decembra tega leta petindvajsetletnico delovanja na treh raznih narodnih gledališčih: na Slovenskem, Hrvaškem in Bolgarskem. Na oder je stopila še kot otrok v kratkem krilu, prvičrat z gospodom Borštnikom, in je pozneje morala večkrat igrati brez honorarja, ker takrat »Dramatično društvo« še ni plačalo stalnih gaž.

Ij **Garnizijska bolnišnica ob Dunajski cesti.** Od strani državne uprave je že gotov sklep, da se oddajo stavbišča garnizijske bolnišnice ob Dunajski cesti in Franc Jožefovi cesti mestni občini proti temu, da občina napravi za garnizijsko bolnišnico v predmestju Vodmat novo poslopje, za kar prispeva vojna uprava 40.000 kron.

Ij **Tenorist Orželski v Budimpešti.** Poročali smo že, da je bivši tenorist slovenskega gledališča g. Stjepan Orželski angažiran na budimpeštansko komično opero. Orželski je stopil kot Don Juan v operi »Carmen« pred budimpeštansko občinstvo. Dosegel je fenomenalen uspeh. Občinstvo je opetovano z burnim ploskanjem na odprtem odru odlikovalo pevca, dame pa so mu metale cvetja. Kritika prorokuje pevcu veliko bodočnost. Po predstavi je občinstvo priredilo Orželskemu pred gledališčem veliko ovacijo.

Ij **Glas iz občinstva na ljubljanskega župana.** Piše se nam: Letos so padle cene pri živini od avgusta nadalje za 20 odstotkov. Pitani voli, ki so stali še začetkom avgusta 90 do 94 K za 100 kg. se dobe danes za 76 do 78 K za 100 kg. Ni pa čuti, da bi se znižala cena govejemu meso na ljubljanskem trgu. Ljubljanski župan se vedno usti, kako da obrača pozornost na cene živil. Zakaj li zdaj ne odpre svojih ust in pove, da trajno pada cena živini, ne pa tudi cena mesu.

Ij **Slovenske lovce** opozarjamo na ustanovni občni zbor »Slovenskega lovskega kluba«, ki se vrši v sredo, dne 16. t. m., ob 8. uri zvečer v »Iliriji«. Zanimanje za klub je prav živahno in občni zbor obeta lepo udeležbo, zlasti z dežele. Klub si je stavil nalogo, širiti med lovci zmisel za racionalno lovljenje sploh. Izdelati namerava lovski kataster dežele Kranjske, zbrati lovsko statistiko ter na podlagi teh podatkov dokazati pomen lova v našem narodnem gospodarstvu. Baviti se hoče tudi s premembo lovskega zakona ter delovati na to, da se spravi lov v pravično razmerje z agrarnim vprašanjem. Tudi slovenski list, ki bi zastopal interese lova, ribarstva in gozdarstva, se bo morda sčasoma dal doseči. Klub bo dajal svojim članom nasvete v lovsko-pravnih vprašanjih, ter poide članom pri vseh korakih, ki so z lovom v zvezi, po možnosti na roke. — Apelujemo torej na vse slovenske lovce, da se oklenejo kluba, ki hoče edino-le ščititi in gojiti interese lova, kot važnega faktorja narodnega gospodarstva in prirodoslovne vede. — Pripravljeni odbor.

Ij **Carinski krediti.** Visoko c. kr. finančno ministrtvo je z odlokom z dne 20. avgusta 1907, št. 62.772, podružnici c. kr. priv. avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani dovolilo šestmesečni carinski kredit pri c. kr. glavnem carinskem uradu v Ljubljani. Kar se je do sedaj carinstva za uvozno blago na Kranjsko v Ljubljani sploh plačalo, bilo je treba istega v gotovini odšteti; vsled tega se je izvršil veliki del carinskega poslovanja za Kranjsko v Trstu, da se je tako vporabil carinski kredit pri tržaških zavodih. Ker pa dá ljubljanska podružnica kreditnega zavoda priliko, ne le samo njenim klientom, nego tudi širjim trgovskim krogom, posluževati se njenega carinskega kredita, je vsekakor mogoče, da se izvršuje v bodočnosti povprečno celo carinsko poslovanje za uvoz na Kranjsko v Ljubljani.

Ij **Nesreča na gugalnici.** V soboto popoldne je padel iz gugalnice v Latermanovem drevoredu brezposelni pekovski pomočnik Iv. Lunko, rojen leta 1882 v Št. Rupertu pri Krškem in se na glavi in tilniku težko telesno poškodoval. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico, kjer je kmalu na to umrl.

Ij **Velik požar na klavnici.** V soboto proti polnoči je začela goreti slama v šupi veletržca g. Elije Predoviča na Mesarski cesti št. 4. Ogenj se se je jako hitro razširil po celem gospodarskem poslopiju, pod katerim je bila slama, mrva, ledenica, tehtnica za prašiče, skladišče gosp. Jožefa Preskarja za kože ter shrambe za vozove in za potrebno gostilniško pohištvo. Hipoma je bilo vse v plamenu in gasilno in reševalno društvo je moralo napeti vse moči, da ni bila vpepeljena tudi hiša, v kateri se nahaja sejmarija znana gostilna »Na Klavnici«, ki je istotako last g. Predoviča, kakor tudi ona trinadstropna hiša ob Poljanski cesti, v kateri stanuje mnogo strank. Te stranke so ogenj tudi najprvo opazile. Stranke v hiši, bližnji stanovalci in posestniki so s

pomočjo stražnika Permeta naglo izpustili iz hlevov prašiče in kostrune in jih tako rešili pogina; pet prašičev gostilničarice g. Jožefe Dolinskove pa kljub vsemu naporu niso mogli rešiti iz plamena. Medtem, ko so ti reševali še vozove, je prišlo gasilstvo in vojaštvo z mnogimi častniki cele garnizije, ki so istotako prostovoljno delali in so bili povsod vsak na svojem mestu. Šupe, kakor tudi druge shrambe so vse uničene, tako mesnina, katere je bilo mnogo v ledenici in tudi g. Breskvar ima na kozah veliko škode. Zasluga se mora priznati gasilnemu društvu, kajti, ko bi to ne bilo na svojem mestu, bi bil požar upepelil tudi hišo, katere se drži navedenih gospodarskih poslopij in tudi hiša ob Poljanski cesti je bila v nevarnosti. Škoda znaša približno 80.000 do 100.000 kron, katere pa zavarovalnina pri »Assicurazioni Generali« krije skoro samo del te svote. Zavarovan je g. Predovič za 20.000 kron. Občinstva je prišlo takoj, ko je bil požar s strelom na Gradom signaliziran, na stojine, včeraj dopoldne pa, ko so gasilci tleče objekte še gasili, in popoldne, pa so prihajale na pogorišče cele množice. Omeniti nam je, da je prišel takoj na lice mesta župan gosp. Ivan Hribar, kakor tudi mnogo drugih civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Kako je ogenj nastal, natančno še ni znano, po vseh znakih, posebno še po tem, da je začelo v dveh, nekaterih trdijo celo, da v treh krajih skoraj hkrati goreti, se sodi, da je ogenj zanetil hudobna roka in je policija že par sumljivih oseb prijala. Ogenj je bil tako velik, da je celo prekašal onega na Deghenghijevi žagi in smelo rečemo, da v Ljubljani takega še ni bilo, odkar je pogorelo deželno gledališče. — Od druge strani se nam poroča, da ni mnogo manjkalo, da bi ne bile zgorele tri osebe, ki so spale v šupi, a so se še k sreči pravočasno zbudile in ušle gotovi smrti. — Od druge strani smo o tem velikem požaru dobili še naslednje poročilo: V noči od sobote na nedeljo ob pol 12. uri naznanjen je bil požar gasilnemu in reševalnemu društvu na Poljanski cesti pri Predoviču. Takoj se odpelje oddelek straže na lice mesta, ki dobi že vsa obsežna gospodarska poslopja g. Predoviča v ognju. Takoj se napeljejo dve cevi ter z eno po dolgotrurnem naporu reši sprednje poslopje, a druga varuje na nasprotni strani več malih hišic. Ker pa vsled prevelike megle čuvaj na gradu ni nič od požara videl, moglo se mu je sporočiti šele telefonično na Grad, nakar ob 12. uri naznani s topom večji požar v mestu. Ker je pa smodnik vsled vlažnega meglenega zraka bil napojen z mokroto, se niso hoteli topovi takoj sprožiti in je moral čuvaj iti od svojega stanovanja do topov, da jim je dal novega smodnika, zato je bilo toliko premor od prvega strela do drugega. Kmalu po strelu pripelje se drugi oddelek gasilcev, kateri od Poljanske ceste zopet dve zelo dolgi cevi napelje in takot nato tretji oddelek zopet z dvema cevmi. Zdaj se je moglo šele na pravo gašenje misliti. Dve do tri ure so cevi neprenehoma metale svoje močne curke v ognjeno morje ter se je tako posrečilo vsako nevarnost odstraniti. Poveljeval je službujoči stotnik 3. oddelka g. Medic. Naporno delo imeli so gasilci, kajti na nekaterih krajih je bila nevarnost, da se ogenj razširi. Zgorelo je veliko gospodarskega orodja, sena, slame in drugih reči, Mesarji, kateri so sušili svoje šunke in drugo mesnino, so ob njo, kajti vsled ognja je vse neporabno. Ko je bila nevarnost odstranjena, odšli so gasilci okoli 4. ure zjutraj, a pustili stražo na pogorišču, kjer je včeraj celi dan še delovala, trije gasilci so še danes dopoldne delovali. Zažgal je baje neki delavec in hlapec iz maščevalnosti.

Ij **Našla** je šolska učenka Hedvika Albertova srebrno verižico z večjimi obeski, ki jo je izgubila gdč. Roza Božičeva. — Neka dama je izgubila vezano torbico.

Ij **Hud ponočnjak.** Posestnik Ivan Borštnar iz Dednega dola se ga je bil v petek ponoči tako navlekel, da je mislil, ko je koračil po Miklošičevi cesti, da je v domači vasi ter začel na ves glas peti in kričati. Ta ponočna idila je privabila policijskega stražnika, ki je moža opozoril na nočni mir in ga slednjič, ker se ni dal pomiriti, hotel aretovati. To pa je bil Dedendolčanu prehud poper. Vsedel se je pred zgradbo Ljudske posojilnice na travrverze in začel nanje s čevlji delati »ofreht«. No, ko se je stražnik tudi tega naveličal poslušati, je nastopil energičnejše in mož je moral z njim v špekhamro.

Ij **Drugič ozelenela** je lipa nasproti južnega kolodvora.

Ij **Nekaj izvodov** humorističnega, satiričnega lista »Raglja« se še dobi v trafiki g. Soukala pred škofijo.

Ij **Umrl** je učiteljskičnik Ciril Benedik.

Razne stvari.

Velika lakota v Severni Kanadi. Iz Se-verne Kanade poročajo potniki, da ondi divja silna lakota. Prebivalci žro ljudi. Neki mlad mož je izjavil nekemu potniku, da njegov stric je ubil in snedel osem ljudi. Neka mati je pojedla dva svoja otroka.

Petkratni umor in samoumor. Iz Londona poročajo: V Northumberlandu se je izvršil petkratni umor in samoumor. Neka mati je umorila petero svojih otrok ter se po izvršenih umorih vrgla pod brzovlak, ki jo je raztrgal.

Dunajska stavbena tvrdka Simitschek in Anderle je v konkurzu. Pasiva znašajo 1.200.000 kron.

Upor na ladji. Na ladji »Vaterland« so se uprli med vožnjo iz New-Yorka v Antwerpen mornarji, ki so vdrli v shrambe in izpili 400 steklenic šampanjca. Le s težavo je pomiril kapitan mornarje.

Kitajski časopis v Parizu. V Parizu je začel izhajati kitajski list, ki se intenuje »Hsin Che Pas«. List si je vzel za nalogo, da širi

moderne ideje in da dela za reformiranje Kitajske. Razprostranjen je po celi Evropi, kjer žive Kitajci in se zelo mnogo čita. Kitajska vlada je nanj zelo nejevoljna in je že pozvala svojega poslanca v Parizu, da zabrani njegovo daljino izhajanje, a on je bil prisiljen odgovoriti, da ne more tu ničesar ukreniti.

Konec kurjačev na parnikih. »Standard« poroča, da je trdka Hokinson in Comp. napravila aparat, ki je določen za to, da se kurjači na krovu ladij odpravijo. Potrebni bodo samo še ljudje v kurivnih prostorih, ki morajo nadzirati delovanje stroja. Admiraliteta je dala trdki na razpolago topničarski čoln za poizkušanje. Ti poizkusi so bili dozdej popolnoma uspešni. Premog prihaja po strmih kanalih na posebno lopato, ki na vsako kretljivo stroja potegne vsebino čez ogenj in jo tam enakomerno razdeli, a nazajgrede pepel zopet stresa ven. Hitrost tega delovanja se lahko poljubno uravnava. Boljša razdelitev premoga, ki jo stroj omogočuje, ima tudi to prednost, da se ne razvija pri tem velika množina dima.

Skrajna popačenost. Mlada, 23-letna hči Greti Beier, okrajnega župana v Brandu na Saškem, je bila zaročena z inženirjem Presslerjem. Nevesta se mu je prilizovala in ga prosila, naj si pusti zavezati oči in naj odpre usta, nakar ga je z revolverjem ustrelila. Nihče ni bil tega sodel o lepi, 23-letni deklici, ki je vsaki dan sanjaje hodila po polju. Govorili so pač o njej marsikaj, kar ji ni bilo v čast. A zdaj so prepričani v Brandu, da je delala Greta Beier po naročilu svoje matere in pa svojega ljubimca, trgovca Merkerja v Draždanih, ki so vsi zaprti. Morilkin oče je bil svojčas rudar, a je napredoval v službi in postal upravitelj mestne hranilnice in sčasoma celo župan v Brandu. Njegova žena, hči ubogega črevljarija, je storila vse, da pride do premoženja. V Freibergu je živel bogat Beierjev sorodnik, oskrbnik ubožnice Kräner. Beierjeva mati in hči sta mu stregli. Ko je pa umrl, so našli oporoko, ki jo je ponaredila Greti Beier, nakar so jo zaprli. Nato so zaprli tudi Gretino mater in trgovca Merkerja. Odkrita ponarejenost oporoke je odkrilo še hujši zločin. Dasi je bila Greti zaročena z višjim inženirjem Presslerjem v Semnici, je jako intimno občevala s trgovcem Merkerjem, ki je dobil službo pri neki trdki v Brandu, ko je prej v neki friburški trgovini poneveril 2000 mark. Greti Beierjeva je prej že trikrat poročila in sicer nesrečno, protipostavno, kar pa je ostalo tajno. Medtem, ko se je mislilo prvotno, da je ustrelila Beierjeva Presslerja, da podeduje testamentarično ji voljenih 10.000 mark in pohištvo, pa zdaj sumijo, da je ponaredila Beierjeva oporoko in jo podvrгла. Svoj čin je Greti Beier že priznala v navzočnosti Presslerjevega brata in njegove gospodinje.

Lastnega sina ubila. V vasi Frahöls na Spodnjem Bavarskem sta se dva kinečka sina, Wolfgang in Franc Winter, že dalj časa prepirala vsled nepravilne razdelitve očetovskega premoženja. Naenkrat je umrl brat Franc in govorili so, da se je obesil. Zdravnik pa, ki je mrtvo truplo preiskal, je našel razen znaka zadrgnjenja, na vratu tudi žebel v glavi. Ko je poklical bližnje ljudi na razgovor, mu je rekla mati ubitega: »Za božjo voljo, ne povejte ničesar, gospod doktor,« in mu je obljubila več tisoč mark, če bi molčal. S tem se je žena izdala in preiskava je dognala, da je bil sin zadavljen. Zločin sta zakrivila njegov brat Wolfgang in mati. Oba sta pod ključem. Od obeh bratov bi imel eden dobiti posestvo, a drugi 18.000 kron premoženja, a ker je oče volil posestvo Francu, sta se mati in brat temu uprila in Francu ubila.

Kinematografična industrija na Francoskem. V kratkem času svojega postanka je kinematografična obrt čudovito napredovala. Francoska ima posebno v svoji »Compagnie Generale des Cinematographes« v Joinville velikansko podjetje. Ono zavzema okrog 10.000 kvadratnih metrov zemljišča, ima gledališče, requisite, dekoracije, igralce, velike prostore za dobavljanje filma, električne delavnice in umetniške ateljeje. Društvo ima okrog 30.000 kg celuloide v šotoru in dobavi na dan okrog 30 km filma. Na Francoskem imajo pri tej obrti tisoč delavcev posla, ki predstavlja glavnico 80 milijonov frankov.

Kje živi največ sto let starih ljudi? Da solnčna toplota zelo vpliva na dolgo življenje, dokazuje veliko število starcev v toplih krajih. Tako živi n. pr. na Španskem 401, v Srbiji 575, na Francoskem le 213, na Angleškem 135, na Švedskem in Norveškem samo 10 do 23, v Belgiji 5, na Danskem 2 starca čez sto let. Samo v svobodni Švici ni nad sto let starih ljudi.

Grof Tofstoj proti Apponyju. Proti ogrskemu naučnemu ministru grofu Apponyju je nastopil tudi Lev Tofstoj. On odobrava v »Ruskoje Solovo« Björnsoovo mnenje. Mirovni shodi nimajo nikake vrednosti. Na njih se deklamira o miru, a doma tlačijo apostoli miru pod vsemi mogočimi pretvezami slabije. Najbolj žalostno je to, da je grof Albert Appony v inozemstvu znan kot apostel miru, a doma nemadjarov ne priznava za ljudi. Kaj pravi svet na to? Vsak pošten človek je dolžan, da mu potegne masko z obraza. Kar hočejo Madžari, je v 20. stoletju kratkomalo nemogoče. S svojim naučnim ministrom so prišli Madžari

v konkurz. Dokler se ne prebudijo, bodo pred vsem kulturnim svetom kompromitirani.

Seštajstletni umetnik. Profesor petrogradske akademije, arhitekt in stvoritelj veličastnega hrama »Sv. Aleksandra Nevskega« v Sofiji, N. A. Pomerancov, je bil te dni v Sofiji in si je ogledal v tamošnji risarski šoli izložbo učencev, kije bila prirejena v čast ruskim gostom. Isti je na izložbi kupil za 2500 rubljev za petrogradsko akademijo kopij starobolgarskih ornamentov in dve sliki z oljnatimi barvami, ki ju je izdelal Boris Mitov, 16-letni deček, učenec sofijske risarske šole.

Kralj Leopold v denarni nepriliki. Kralj Leopold se je pogodil z nekim bruselskim graditeljem, da zgradi na račun kronskih posestev več krasnih zgradb. Dalje je vladar sklenil dogovor, da mu graditelj v Ostende zgradi več zgradb, za kar mu bo on vsako leto izplačal v obrokih 1.200.000 K. Ko je bil graditelj napol gotov, je dobil nalog, da prestane z zgradbami. To je bil silen udarec za njega, uradništvo in delavstvo, ki je bilo zaposleno pri tem delu. Tedaj je zgraditelj tirjal od kralja za odškodnino šest milijonov frankov. Ali pravijo, da kralj ni vstanu plačati te vsote. Ustavil je vse gradnje, ker je v veliki denarni zadregi.

Težke obdolžitve socialno-demokratskih voditeljev. Kakor znano, je odložil socialno-demokratski poslanec Reger svoj mandat v prilog v Krakovu propalemu Daszynskemu. Iz Belice se poroča: Poslanec Stojalowski trdi v svojem listu, da se je moral sodrug Daszynski obvezati proti sodrugu Regerju, da bo državnozbornske dijete vžival Reger. Poslanec Stojalowski pozivlja istočasno državno oblast, da vendar že enkrat uvede proti Daszynskemu preiskavo zaradi udeležbe pri zločinu poneveritve pri mestni blagajni v Krakovu.

Čudna kuratelna zadeva. Razne oblasti zdaj poizvedujejo o kuratelni zadevi tvorničarja Stockerja v Št. Pavlu pri Celju. Stocker bi bil moral poročiti dne 15. septembra neko Šmidt. Poroko so pa preprečili Stockerjevi sorodniki, ki so ga spravili dne 12. septembra v zasebno norišnico pri Gradcu, ker ga je nekaj dni prej postavilo celjsko sodišče pod kuratelo. Št. pavelski občinski svet je poveril dvema občinskima svetnikoma nalogo, naj preiskujeta vzroke kuratele. Schmidtova in njen brat izjavljata, da je bil Stocker pod kuratelo neopravičeno. Nekemu dunajskemu odvetniku so naročili, naj dela na odpravo kuratele. Odvetnik je vložil na justično ministrstvo vlogo, ki zahteva, naj se prekliče kuratela. Stockerjevi sorodniki so hoteli preprečiti Stockerjevo poroko s Schmidtovo. Nekaj dni pred poroko je obiskal Stockerja zdravnik. Prej so pa Stockerja tako vpjani, da ni bil za družbo. Zdravnik je izdal nato izpričevalo, ki je bilo merodajno za celjsko sodišče, da je izdalo v Stockerju razsodbo o kurateli. Vloga trdi, da Stocker ni zmešan. Navaja se cela vrsta prič iz vseh slojev, ki naj potrde, da je Stocker pameten. Glede na to, da je Stocker švicarski, njegova nevesta pa nemška državljanka, sta že nastopili poslaništvi navedenih držav, ki prosita, naj se ju obvesti o vzrokih kuratele. Zanimivo je, kako da izpade skrivnostna zadeva.

Moravsko-ostrovske Čehi so sklenili, da boikotirajo novo nemško mestno gledališče.

Načelnik avstro-ogrskor mornariške artiljerije je postal fregatni kapitan Emil Hirth.

Velikanska železniška nesreča pri Budimpešti. V budimpeštanski okolici pri tvornici orožja je trčil 10. t. m. zemunski brzovlak v neki tovorni vlak. Razbiti sta obe lokomotivi. Izgubilo je življenje več oseb in veliko jih je ranjenih. Napačno je bila postavljena premikalnica. Oba vlaka sta vozila s polnim parom in sta trčila eden v drugega z grozno močjo. Brzovlakov strojevodja je bil takoj mrtev, kurjača še pogrešajo. Čez nasip je padlo 5 do 6 brzovlakovih voz. Bližnji leseni most se je vnel. Ranjenih je do 30 oseb. Popoldne so našli tri mrlice. Lokomotivi sta zažgali most. Prvi brzovlakov voz, v katerem sta bila baje le dva potnika, je popolnoma razbit. Vlak je bil dobro zaseden. Strašni prizori so se dogajali v nekem vozu II. razreda. Odrngane klopi so pokopale dva potnika. Šele došla požarna bramba je razbila voz in ju rešila. Nesreča se je pripetila ob 1 uri 20 minut popoldne. Poleg strojevodje brzovlaka je mrtev tudi kuhar restavracijskega voza in kurjač tovrnega vlaka. Nevarno ranjene so štiri, lahko pa 15 oseb.

Pes rešil rodbino. Iz Wilkesbarra, Pa., poročajo: Mali pes dr. C. W. Spayda, kateri živi v tukajšnjem mestu nad svojo lekarno, je včeraj rešil njemu in njegove rodbini življenje, kajti ako bi ne bilo psa, bi se vsa rodbina zadušila v dimu, kateri je prihajal iz lekarne, ki je pričela ponoči goreti. Dr. Spayd je bil od dima že tako omamljen, da se je probudil šele potem, ko je njegov pes skočil nanj in ga opraskal po obrazu. Nato so se vsi člani njegove rodbine srečno rešili.

25 let čakala s poroko. Iz Rochesterja, N. Y., poročajo: Miss Marion Viola Woodin je pred 25 leti obljubila svojemu očetu na smrtni postelji, da se ne bo omožila, dokler žive njena mati, stric in teta, katera je bila zadnja med tremi sorodniki, katere je še imela, in Marion, katera je tako postala prosta svoje obljube, se

je omožila s Clayton B. Baldwinom, kateri je na njo čakal vseh 25 let.

Telefonska in brzovarna poročila.

CESARJEVA BOLEZEN.

Dunaj, 14. oktobra. Po Dunaju se ne govori o drugem kot o cesarjevi bolezni. Med občinstvom krožijo najrazličnejše govorice. Neko privatno poročilo pravi, da se cesarja prijemlje lahka pljučnica, kar bi bilo vsled bolnikove starosti kaj nevarno. Na vprašanje, kako mu je, je baje cesar v soboto odgovoril: »Slabo, jako slabo!«

Dunaj, 14. oktobra. Cesar je prvi del današnje noči jako slabo preživel. Cesarja sta močno nadlegovala kašelj in mrzlica. Po ponoči je bilo boljše in je cesar spal do pol 5. ure zjutraj. Vsled tega spanja je nekoliko okrepčan se vzdignil iz postelje, nakar ga je dvorni svetnik dr. Kerzel preiskal in našel, da je brez mrzlice, da je položaj relativno dober, katarhalni pojavi pa so ostali neizpremenjeni. Cesar je danes precej boljši kot pa včeraj. Cesar je sprejel oba generalna adjutanta in šefa kabinetne pisarne.

Dunaj, 14. oktobra. Na borzi je bilo izdano danes naslednje poročilo: Prvi del noči je bil cesarju neugoden, drugi del noči je bil ugodnejši. Danes zjutraj cesar ni imel mrzlice, objektivni položaj dober.

Dunaj, 14. oktobra. Korespondenca Wilhelm poroča: Telesna temperatura se je pri cesarju zvišala do jutranjih ur, potem je pa zopet padla.

Dunaj, 14. oktobra. Vesti listov, da je cesar sprejel Aerenthala v avdijenci, niso resnične. Vsled določb zdravnikov sme cesar sprejemati le osebe iz najbližje svoje okolice.

Dunaj, 14. oktobra. Španska kraljeva dvojica se je definitivno odločila, da sedaj ne potuje na Dunaj. Španski kralj in kraljica potujeta v London in še-le če bi se zdravje cesarju poboljšalo, na povratku obiščeta Dunaj.

Rim, 14. oktobra. Papež je sprejel v avdijenci avstrijskega poslanika pri Vatikanu, da se informira o zdravju Franc Jožefovem.

LJUBLJANSKO GIMNAZIJSKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 14. oktobra. Čuje se, da ljubljansko gimnazijsko vprašanje še ne bo tako kmalu rešeno. Ker je Proft umaknil svojo prošnjo, odpade prejšnji terno-predlog in akt bo šel nazaj na deželni šolski svet, da sestavi nov terno-predlog.

NOTRANJA POLITIKA.

Dunaj, 14. oktobra. Ministrski predsednik Beck je sprejel včeraj in danes več strankarskih voditeljev, ki so spoznali, da se za sedaj ministrstvo še ne rekonstruira in da se to vprašanje še ni ventiliralo.

ŽUPAN IZ MARIJINIH VAROV UMRL.

Dunaj, 14. oktobra. Župan iz Marijinih varov Dietel je v vlaku umrl zadet od kapi.

ZAHTEVE USLUŽBENCEV JUŽNE ŽELEZNICE.

Maribor, 14. oktobra. Včeraj se je vršil tu shod delavskih kategorij Južne železnice. Delavci tržške proge in zavirači so izjavili, da se ne zadovoljijo s koncesijami, katere ponuja uprava. Sprejela se je tozadevna resolucija, personalno komisijo so pa pooblastili, naj posreduje, da doseže od uprave še kaj koncesij.

GENERALNI ŠTRAJKI V ITALIJI.

Rim, 14. oktobra. Generalni štrajk je proglašen v Turinu, Parmi in Ferrari.

Svarilo!

Podpisani izjavljam tem potom, da jaz nisem za nikogar (brez izjeme) plačnik.

Fran. Miklavčič,
2335 4—2 Sv. Križ pri Litlji.

Kleparski pomočniki 2328 3—3

dobri samostojni delavci se sprejmo
tako
proti dobri plači. Delo po zimi zagotovljeno, pri
::::: L. M. Ecker-ju, Ljubljana.

Sprejme se takoj mlinar mlin

ali se pa da **mlin**
takoj v najem. 2350 3—1

Naslov: Ivan Demšar, Železniki.

Zahvala.

Globoko ginjen po številnih dokazih iskrenega sočutja med boleznijo ter ob smrti moje iskreno ljubljene nepozabne soproge ozir. matere, svakinje in tete, gospe

Ivane Spreitzer

roj. Breskvar

se čutim dolžnega, da se zato kakor tudi za izredno številno spremstvo drage pokojnice na njenem zadnjem potu ter krasne darovane vence v lastnem imenu kakor tudi imenu svojih otrok in vseh ostalih sorodnikov zahvalim najtopleje vsem prijateljem in znancom in gospodom pevcem za ginljive žalostinke.

Ljubljana, 14. okt. 1907.

2349 1—1 Leopold Spreitzer
strojevodja c. kr. drž. železn.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh gostilnah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

934 14

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo

za vsako starost v zalogi
priporoča znana trgovina perila
C. J. Hamann, Ljubljana.
Perilo lastnega izdelka,
1870 ustanovljeno 1870.

Stavbeni prostori, pripravljeni za vile, okoli kolizejskega poslopja, se prodajo od 10 do 20 kron kvadratni meter v pisarni De-ghenghi na Dunajski cesti šte. 22.

2347 1

V prijaznem trgu Vransko pri Celju, kjer je tudi sodišče in davkarija, proda se lepa

enonad tropna hiša

z vrtom in event. tudi enim travnikom in nekaj polja. V sobah l. nadstropja so parketna tla. 2346 1—1

Več se poizve pri lastniku **Francu Kuharju**, učitelju v Domžalah, Kranjsko.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210.

prilporeča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izborne

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

2469 159—38

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc.

Najnovejše.

NAGODBA.

Državna pravna vprašanja rešena.

Dunaj, 14. oktobra. 12. t. m. ponoči je konferenca iz Berlina semkaj pozvani tamozni avstro-ogrski poslanik Szögeny-Marich z Weckerleom o državno-pravnih točkah nagodbe. Szögeny je najstarejši avstrijski diplomat in dober poznavalec ogrskega državnega prava. 13. t. m. zjutraj sta se o tem posvetovala Beck in Weckerle. Ministra sta se posvetovala, kaj se ima zgoditi, ako cesarju bolezen ne bo pripuščala, da bi ju, kakor je že bilo zdavnaj določeno, sprejel v avdienci, in ne bi mogel nagodbene predloge predsklicovati. 13. t. m. ob 11. uri dopoldne so v ministrstvu za zunanje zadeve konferirali Aehrenthal, Beck, Weckerle, dr. Sieghart in Szterenyi. Ob pol 3. je bila konferenca končana in se je sklenilo izdati komunikacije. Državna pravna vprašanja, ki so z nagodbo v zvezi, so se povolno rešila. Ob 5. uri sta se Weckerle in Szterenyi vrnila v Budimpešto.

NEMCIJA O NAGODBI.

Berlin, 14. oktobra. Uradna »Nordd. Allg. Zeitung« piše o nagodbi sledeče: »Nagodba je morala premagati velike težave. Nagodba je dalekosežnega mednarodnega pomena, ker je v njej zajamčena tesna notranja zveza obeh državnih polovic, ki le v tej zvezi zagotavljata velemoč monarhije naznana. Nemčija vidi v ohranitvi Avstrije eno najvažnejših garancij za mirni razvoj Evrope.« Nadalje želi »N. Allg. Ztg.«, da bi cesar kmalu okreval.

ČEHI IN NEMCI.

Praga, 14. oktobra. Tu se je vršil ljudski shod šlezjskih Nemcev, katerega se je udeležilo 5000 oseb. Govoril je državnozborški poslanec Günther, ki je obsojal agitacijo Čehov proti okrajnemu glavarju v Prage, dr. Jelenu. Sprejela se je tozadevna resolucija, v kateri se pozivlja tudi Prade, naj obrača svojo pozornost na zasedanje uradnih mest v Šleziji in na nemški naraščaj.

ČEŠKI SLADKORNI INDUSTRIJI.

Praga, 14. oktobra. Tu se je vršil večeraj 24. generalni shod češke sladkorne industrijske družbe. Gmotni položaj je ugoden. Čistega dobička je 107.353 K. Delničarjem, katerim se zadnja leta ni izplačala nobena dividenda, se zdaj izplača triodstotna.

PASIVNA REZISTENCA ŽELEZNIČARJEV.

Praga, 14. oktobra. Ker se je ravnateljstvo severozahodne železnice obvezalo, da bo kolikor le more železničarjem ustreglo, se je pasivna rezistenca končala. Pasivne rezistence je konec tudi pri jugoseveronemški zvezni železnici. Vsled te pasivne rezistence je morala državno-železniška družba ustaviti dva osebna vlaka na svoji progi Praga-Podmokly (Bodenbach). — Sladkorne tovarne v Schönpriesnu, Nestomcu in Litoměřicah bi morale ustaviti delo, ako bi rezistenca železničarjev še dalj trajala, ker jim premanjuje oglja.

VELIKI ŠKANDALI V TRIDENTU.

Trident, 14. oktobra. Tu in v Bolcanu je policija zaprla dozdaj 11 oseb, ki so zlorabljale neko 12-letno deklico, med njimi celo njen oče.

IZGON POLJAKOV IZ NEMCIJE.

Oldenburg, 14. oktobra. Iz okrožja Richtringen so oblasti izgnale 100 Poljakov iz Galicije kot »nadležne tujece«.

GENERALNI ŠTRAJK V MILANU.

Milan, 14. oktobra. Generalni štrajk bo najbrž kmalu pri kraju, ker so delodajavci delavcem v obče ugodili. Vlada je karabinjere, ki so na delavce streljali, zaprla in slednjim obljubila, da se bo v prihodnje pri gospodarskih bojih vedla nevtrarno. Delavci zdaj se zahtevajo, da se prefekt odstavi in politični zločinci pomilostijo. Včeraj ni prišlo do konfliktov, dasi je množica na policijo metala kamenje. Prebivalstvo je še vedno zelo razburjeno. Časniki ne izhajajo, gledišča, trgovine in banke so zaprte. Zvečer je mesto bilo seveda brez luči. Tudi v Bologni je štrajk v znamenje solidarnosti.

IZPREMEMBA NIZOZEMSKÉ USTAVE.

Haag, 14. oktobra. Vlada je zbornici predložila zakonski načrt glede na izpremembo ustave. Uvede se splošna volivna pravica in se tudi ženskam podeli aktivna in pasivna volivna pravica. Prva zbornica nima pravice izboljšati zakonskih načrtov druge.

FRANCOSKI RADIKALCI.

Nancy, 14. oktobra. Kongres radikalne stranke je sprejel resolucijo, da naj se ločitev cerkve od države popolnoma izvede. Uvede naj se nadalje povsod kolektivna delavska pogodba in obvezna razsojevališča med delavci in delodajavci.

BALKAN.

Carigrad, 14. oktobra. Rusija je z gzirom na vznemirjenje od strani Turčije od-

ločno dementirala vest »Večerne Pošte«, da se je sklenila zveza med Rusijo in Bolgarijo, oziroma Avstrijo in Bolgarijo proti Turčiji. Rusija in Avstrija stojita na stališču, da se ima na Balkanu ohraniti status quo in sta v tem smislu tudi sklenili tozadevne dogovore. Carigrad, 14. oktobra. Listi uradno objavljajo imenovanje treh justičnih nadzornikov za Makedonijo. Ti so: Turk Mustafa Nedim-effendi za Monastir, kristjan Avramaki-effendi za Solun in kristjan Mihail Latif-effendi za Kosovo.

TURŠKO-PERZIJSKI SPOR.

Carigrad, 14. oktobra. Turška vlada je vsled prizadevanja Rusije obljubila, da ne bo več zasedala perzijskih obmejnih okrajev in da bo počakala, kaj bo sklenila turško-perzijska komisija. V okraju Dersim, kjer prevladujejo divji Kurdi, vlada popolna anarhija. Kurde štiti zborni poveljnik Zeki-paša sam.

MAROKO.

Pariz, 14. oktobra. Konzuli velesil v Casablanci so se pri diplomatskem zboru v Tangerju pritožili, da je španski major v Casablanci, Santa Olalla, pokrivci zasedel hišo »Cercle internationale«.

NOVI URAD.

Dunaj, 12. oktobra. Pri ministrstvu za zunanje zadeve se ustanovi novi urad za ogrske državno-pravne zadeve. Torej ima tudi že ministrstvo za zunanje zadeve ogrsko podsekcijo.

PARLAMENTARNE STRANKE.

Dunaj, 13. oktobra. Ker je cesar bolan in mu ministri o nagodbi še nista poročala, se utegne zgoditi, da nagodba 16. t. m. parlamentu še ne bo predložena. — Liberalni listi zabeležujejo vest krščansko-socialne korespondence »Austria«, ki piše, da bo nagodba pred Božičem že rešena, dasi bo zadela tudi pri enem delu krščansko-socialne stranke na odpor. — Nemško-nacionalni poslanci hočejo stopiti vsakemu poizkusu od strani Čehov, doseči za dovoljenje nagodbe narodne koncesije, odločno nasproti. — Krščansko-socialno glasilo izjavlja, da se krščansko-socialna stranka zdaj ne poteguje še za preosnovo kabineta in da se zato zdaj še ne bo ustanovilo delavsko ministrstvo. — Poljski »Čas« piše, da je čisto gotovo, da se bo nagodba sprejela. Za nagodbo se mora glasovati; naj bo taka, ali drugačna. — »Reichspost« odločno demetuje vest korespondence »Austria« in povdarja, da bo o nagodbi odločil krščansko-socialni klub šele, ko bo nagodba objavljena; njega sklep pa bo tudi soglasen in so vesti o kakem nesoglasju med krščanskimi socialci v tem vprašanju čisto neosnovane. — 13. t. m. je baron Beck sprejel socialne demokrate Adlerja, Pernerstgrferja, Nemca in Saitza in jim obširno razložil, kaj vlada misli o parlamentarni rešitvi nagodbe. — Dr. Derschatta, dr. Groß, Chiari, Packer, Peschka in Sylvester po svojih avdiencah pri baronu Becku sodijo o nagodbi povoljno.

VOLIVNA REFORMA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 13. oktobra. Na interpelacijo Mezőfyjevo glede na uvedbo splošne in enake volivne pravice je Andrassy odgovoril, da je uvedba volivne reforme častna zadeva vlade, ki je to slovesno obljubila. V kratkem bo parlamentu predložila reformo, zdaj jo pa še temeljito izdeluje in izpopolnjuje, ker je od te reforme odvisna bodočnost Ogrske. Reforma bo taka, da bo ogrska državna ideja ostala nedotaknjena. (Eljen.)

RUSIJA.

Peterburg, 13. oktobra. V peterburški kuriji veleposelstnikov so pri indirektnih volitvah za durno zmagali pristaši desnice, ravnotako v provincijah. — Obravnava proti generalu Kasbeku, ki leta 1905 v Vladivostoku ni nastopil proti vojaškim upornikom, se je ustavila. — Od 27. do 31. t. m. se bodo vršile direktne volitve poslancev za durno. — Vest o vojaški pogodbi med Rusijo in Bolgarijo proti Turčiji se uradno odločno demetuje.

DR. LIEBKNECHT OBSOJEN.

Lipsko, 13. oktobra. Sodišče je obsodilo socialnodemokratskega voditelja dr. Liebknecha zaradi njegove brošure »Militarizem in Antimilitarizem« na eno leto in šest mesecev trdnjavske ječe.

NOVA NEZGODA CARJEVA.

Peterburg, 13. okt. Ko je car, ki plove po finlandskem vodovju, z neko ladico iz »Polarne Zvezde« napravil izlet k obrežju, je ladica zadela na dno in se poškodovala. Druga ladica je carja in njegovo rodbino srečno pripeljala nazaj k »Polarni Zvezdi«, dogodek pa je carja zelo vznemirilo.

IZVOLSKY.

London, 13. oktobra. Baje bo ruski minister za zunanje zadeve, Izvolsky, demisijoniral in pojde za poslanika v Berlinu.

Štajerske novice.

Š Petnajstleten morilec svojega očeta. V Okiču pri Ptujju se je dogodil grozen zločin. Kočijaž Krajnc, ki je s svojo ženo zelo surovo postopal, jo je 11. t. m. zopet obdelaval s pestmi, jo vrgel na tla in jo davil. Tu je pa priskočil njegov petnajstletni sin in ga tolkel s težko motiko. Zadal mu je grozne poškodbe.

Š Velik požar je nastal 12. t. m. v ptujski Pirchovi tvornici. Požarni brambi in pijo-nirjem se je posrečilo, da so omejili požar.

Š Požar je uničil pri Sv. Lovrencu dne 10. t. m. večer gospodarsko poslopje Mihaela Wiltuschnigga. Le s težavo so omejili požar. Zgorelo je več kuncev, kokoši in golobov. Zažgali so otroci, ki so kadili cigarete.

Š Tepež. Pri Št. Lenartu so našli nekega fanta težko ranjenega na glavi in drugod. Dvomijo, da okleva. Poškodoval ga je najbrže neki tovariš, s katerim sta prej pijančevala.

Š Umri je v Mariboru skladiščni mojster Franc Prassl, star 49 let.

Š Samoumor zaradi rubežni. Terezija Kollar v Mariboru se je hotela usmrtiti, ker se je bala rubežni. Izpila je četrt litra ocetove esence.

Koroške novice.

k Koroški deželni zbor je 12. t. m. odgođen. Deželni glavar se je spominjal v daljšem govoru 60letnega vladarskega jubileja dne 2. decembra.

k Novi deželni orožniški poveljnik koroški ritmojster Vincenc Meden je nastopil svoje novo mesto 11. t. m.

k Pogreša se od 22. februarja v Celovcu 11letni Alojzij Felsberger. Sodijo, da služi za pastirja v Rožni dolini ali pa v okolici Zelenze Kaplje.

k Na legarju je umrla v Weissenstrinu 17letna Elizabeta Schaller.

k »Proč od Rima« je šla v Celovcu lekar-narjeva žena Marija Gutt.

POZIV

gosp. Francetu Mercina, učitelju v Vipavi.

Prejšnji teden je prišel na Goče vinski trgovec g. Weber ki je od raznih kmetov nakupil do 600 hl vina. Jasno je, da je gosp. Weber, z nakupom storil Gačanom veliko uslugo. Kdor bi takega kupca odganjal od vasi oziroma odgovarjal kmete, naj mu vina ne prodajo, bi povzročil vasi veliko škodo. Letina je namreč dobra in more imeti ugodno ceno le tedaj, če pridejo po vino tuji kupci. Človek, ki bi na ta način oškodoval vas, bi prišel pri občanah ob dobro ime in bi mu tega ne odpustili izlepa. Ogorčenje bi bilo popolnoma upravičeno, če se pomisli, s kako težavo obdeluje tukajšnji kmet svojo zemljo in povrh komaj čaka, da spravi pridelek v denar.

V tako sramoto ste hoteli, g. Mercina, spraviti Vi podpisane. Govorili ste namreč dne 6. oktobra t. l. v hotelu »Adria« v Vipavi vpričo več oseb, da sem šel takoj, ko sem izvedel, da je prišel imenovani kupec na Goče, okoli kmetov in jih pregovarjal, naj mu vina ne prodajo, češ, da vé za družega kupca. Osebe, ki so Vas slišale, so bile name ogorčene in so bile edine v sodbi, da sem hotel celo vas Goče oškodovati. Ko sem prišel v Vipavo po opravkih, me je celo ena izmed dotičnih oseb ogorčeno napadla in mi očitala, da delam škodo celi Vipavi. Umevno je, da me je to očitanje silno užalostilo in da sem se takoj informiral, kje ima izvor. Da se to govorjenje ne bo širilo, izjavljam slovesno, da je od kraja do konca izvito iz trte. Vas pa, g. Mercina, pozivljam, da svoje govorjenje lojalno prekičete. Kot vzgojitelju mladine ter c. in kr. rezervnemu častniku Vam je gotovo veliko na tem, da se neresnice ne širijo in poštenim ljudem ne jemlje dobro ime. Pričakuem, da to gotovo storite, sicer bom primoran poiskati si zadoščenja na drug način.

Goče, dne 9. oktobra 1907.

Rihard Ferjančič, župan.

Trgovina

za špeterijsko in mešano blago v
»Narodnem domu«

v Spodnjem Dravogradu
se dá s 1. decembrom t. l. v najem.

Pojasnila daje Hranilnica in po-sojilnica v Spodnjem Dravogradu na Spodnjem Koroškem. Uradni dan vsak četrtek. 2338 3-2

POZOR, LOVCI!

»Slovenski lovski klub« vabi vse slovenske lovce in prijatelje lova sploh na svoj

ustanovni občni zbor,

ki se vrši v sredo, dne 16. oktobra 1907, ob 8. uri zvečer v salonu hotela ILIRIJE v Ljubljani.

Namen »Slovenskega lovskega kluba« povesta §§ 3 in 4 klubovih pravil, ki slo-veta:

§ 3. Namen kluba je: združevati slovenske lovce, zlasti ljubljanske, delovati za povzdigo lova na Slovenskem, ter skrbeti za strokovno izobrazbo svojih članov.

§ 4. Svoj namen hoče klub doseči s tem, da

- a) prireja sestanke, poučna predavanja ter razstave, ki so v zvezi z lovom,
- b) skrbi za lovsko čtivo,
- c) pospešuje rejo in vzgojo čistokrvnih lovskih psov ter
- d) po možnosti podpira lovske uslužbenice svojih članov.

Član kluba postane lahko vsakdo, kdor hoče pospeševati klubove svrhe in izpol-njevati pravila. Članarine plačajo oni člani, ki stanujejo v Ljubljani ali pa v ljubljanski okolici po 5 K, člani po deželi pa po 2 K na leto. Pismene prijave je nasloviti na: »Slovenski lovski klub« v Ljubljani.

TOVARIŠI! Kdor je res lovec in ne samo strelec, komur je pri srcu procvit lova na naših domačih tleh, naj ne odlašja pri-stopiti h klubu, ker le z organizovanim de-lom se da kaj doseči.

2334 2-2
V Ljubljani, 8. oktobra 1907.

Pripravljalni odbor.

Od danes nadalje oddajam

Trboveljski

premog

-- cent à 50 kg --
po K 1.40 (70 kr.).

Opozarjam torej cenjene odjemalce, da pre-moga nobenemu mojemu uslužbencu dražje ne plačajo.

Za obila naročila se priporočam velespošto-vanjem 2327 3-3

--- M. Lampert. ---

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj Ivan Bukovnik, Ljubljana, Mestni trg 9. 2283 10-6

IVAN KREGAR

pasar in izdelovatelj cerkvenega

.. .. orodja in posode

se priporoča velečast. cerkvenim

predstojništvom v obilna naro-čila ter si usoja naznaniti, da se nahaja njegova

delavnica

odslej na

Elizabetni cesti

blizu samostana oo. Jezuitov in nasproti Jožefinuma. 5-5 3

Podružnica
v Spiljetu. :

Delniška glavnica:
K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeve ulice šte. 2

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge do 4 1/2 % dne vzdiga po 4 1/2 %.

Podružnica
v Celovcu. :

Rezervni fond:
K 200.000. :

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

je sprejela s 1. septembrom t. l. sledeča dela
v komisijsko zalogo:

**Valvasor, Johann Weichard Freicherr von: Die
Ehre des Herzogthums Krain.** Laibach-Nürnberg
1689. 4 Bände. (Strani 54 + 7 + 696, 836, 396 + 730, 612 + 74).
Rudolfswerth 1877-79.

**Na razpolago je samo še 9 popolnih izvodov
po K 80.—.**

Razun tega se dobijo še sledeči popolni zvezki, ki se po
znižani ceni tudi posamno oddajo:

Zvezek II. Vsebina: Von den alten und ältesten Einwohnern des Lan-
des Crain. Von den alten Steinschriften und ausgegrabenen
Münzt etc. Von der Crainerisch-Slavontschen Sprache, wie
auch Sitten und Gebräuchen in Crain. Von den Heiligen,
Patriarchen, Bischöffen, Orden und Pfarren in Crain. Strani
836. K 12.—.

Zvezek III. Vsebina: Von der Regierung, Regiments-Würden und
andern Ehren-Aemtern etc. in Crain. Von den Landesfürsten
und Hertzogen in Crain. Von den Städten, Märkten, Schlös-
sern und Klöstern in Crain. Strani 396 + 730. K 20.—.

Zvezek IV. Vsebina: Von denen so wol Türkischen als Christlichen
Greutz-Oertern bey Crain. Von den Kriegs-Geschichten der
Japydier und Carner vor Christi Geburt. Von den Jahr-Ge-
schichten in Crain nach Christi Geburt biss an die Oester-
reichische Regierung. Register. Strani 612 + 74. K 8.—.

Poleg tega se dobe tudi še posamezne številke za izpopolnitev
nepopolnih izvodov.

Wolf-Cigale, Deutsch-slovenisches Wörterbuch. Laibach 1860.
2 zvezka. XIII + 2012 strani. Znižana cena, broš. K 5.—,
vez v 1/4 usnje K 10.—.

Wolf-Pleteršnik, Slovensko-nemški slovar. Ljubljana 1894/5.
XVI + 883 + 998 + IX strani, 2 zvezka. Znižana cena,
broš. K 16.—, v 1/4 usnjatih vezavah K 22.—.

**Verhovec, I. Professor, Die wohlhlöbl. landesfürstl. Haupt-
stadt Laibach. Kulturhistorische Bilder aus Laibachs Ver-
gangenheit.** Laibach 1886. Mit 1 Plane der Stadt Laibach vom
J. 1745. — 213 strani. K 2:50. Izborna kulturno-zgodovinsko
delo, do sedaj še malo znano, ker je izšlo v samozaložbi pi-
sateljevi.

**Verhovec, I. profesor, Dve predavanji o ljubljanskih poko-
pališčih.** Ljubljana 1901. 23 strani, K —'60.

**Vrhovec, I. Professor, Die Pest in Laibach. Nach Archivalien
des Laibacher Stadtarchives.** Laibach 1899. — 33 strani. K —'60.
— Der schwäbische Chronist Burghardt Zink und eine interessante
Schule zu Reinfritz in Unterkrain. Laibach 1900. — 16 strani.
K —'60.

Sohumi, Fr., Urkunden- und Regestenbuch des Herzogtums Krain.
I. Band. 777—1200. Laibach 1882/3. — 210 strani. Znižana
cena. K 2:50.

— II. Band. 1200—1269. Laibach 1884 u. 7. — 470 strani. Znižana
cena. K 2:50.

**Sohumi, Fr., Archiv für Heimatkunde. Geschichtsforschungen,
Quellen, Urkunden und Regesten.** I. Band. Laibach 1882/3.
VIII + 338 strani. Znižana cena. K 2:50.

— II. Band. Laibach 1884 u. 7. III + 393 strani. Znižana cena. K 2:50.

Kos, dr. Fr., Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.
I. knjiga (I. 501—800). Ljubljana, 1903. LXXX + 416 strani. K 8.—.
— II. knjiga (I. 801—1000). Ljubljana, 1906. LXXXIV + 514 strani. K 10.—.

Sveto pismo stare in nove zaveze z razlaganjem poleg nemškega,
etc. Ljubljana, 1856/7. 6 zvezkov. Znižana cena K 12.—,
vezano K 22.—.

**Mitternitzer-Malovrh, Slovani v iztočni Pustriški dolini na
Tirolskem.** 1880. — K —'60.

Radios, Maria Theresia und das Land Krain 1740—1780. — 1881.
K 1'40.

Dalje priporočamo:

Leposlovna knjižnica:

I. zvezek: Bourget, Razporoka, Roman. K 2.—, eleg. vez K 3.—.
II. zvezek: Turgenjev, Stepni kralj Lear. Povest. — Stepnjak, Hiša ob
Volgi. K 1'20, eleg. vez. K 2'20.
III. zvezek: Prus (Alex Glowacki), Straža. Povest. K 2'40, eleg. vez. K 3'40.
IV. zvezek: Dostojevski-Levstik, Ponižani in razžaljeni. Roman. K 3.—,
eleg. vez. K 4'20.

Medved, Ant., Poezije. Ljubljana, 1906. 262 strani. K 3'80, eleg.
vez. K 5.—.

Silvin Sardenko, Roma. Poezije. Ljubljana, 1906. 116 strani.
K 2.—, eleg. vezan K 3'20.

Šašel, Iv., Bisernice iz belokranjskega narodnega zaklada I. Ljub-
ljana, 1906. VIII + 332 strani. K 2.—.

Ker je knjigarna svoje dosedanje prodajalniške prostore zelo raz-
širila in krasno uredila, ter zalogo v vsakem oziru izpopolnila, ima po-
sebnost knjige slovenskega knjigotrštva, dalje učne knjige za vse šole, kakor
tudi drugojezične knjige vseh strok vedno na razpolago; knjige, ki se v
knjigotrštvu nič več ne dobijo, so na prodaj po nizkih cenah v obsežnem
antikvarijatu, ki je združen s knjigarno. Antikvarijatski katalog je na raz-
polago; splošen imenik slovenskih knjig pa je v tisku in se bode na
zahtevo razpošiljal s 1. oktobrom t. l. brezplačno. Naročila, ki nam do-
jdejo pred tem dnevom, si zabeležimo.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg šte. 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših **klobu-
kov, cilindrov in čepic,** kakor tudi najtrpežnejših
čevljev.

2250 2

Najboljše in najcenejše

tamburice

izdeluje in razpošilja tovarna tamburic

NIKOLA TIŠLAREC

**Preloščica, z. p. Topolovao
(Sisak) Hrvatsko.**

Vse tamburice so točno urejene in solidno
izvršene. Cenik tamburic in vseh tamburaških
potrebščin pošljem na zahtevo vsakomur za-
stoj in franko 2146 5-3

Izurjena

2240 4-2

kuharica

išče **službe** na deželi, najraje v
župnišču, Služila je že več let v žup-
nišču, z dobrimi izpričevanji.

Naslov pove upravništvo.

**Trbovljski kosovni premož I a.
po I K 40 h**

na 50 kg. in cele voze, v hišo pripeljan (na cele va-
gone po premogokopnih cenah) priporoča **J. Paulin**
v Ljubljani, Nova ulica 3. (Telefon št. 32.) glavna
zaloga premoga Trbovljskega in Dolenjskega kosov-
nika, orehovnika in grušča ter Paulus-salon-briketov,
na debelo in drobno. 2291 3-2

**Veliko zalogo absolutno zajamčenega
pristnega vina,** 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordi-
narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom
za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo
v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: belo na-
mizno vino po petdeset kron, rudeče hri-
bovsko 40 kron, pinela ter fina desertna
vina, kakor ital. rizling in beli burgundec
po 55—65 kron, postavljeno v Postojno ali
Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja;
na debelo po dogovoru ceneje. — Stara
desertna vina v buteljkah po 1 do 1'20 K.

Prevara izključena, ker je klet pod
nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadrage in večje množine izjemne
cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Opozori se

pri **nakupu jesenskega in zim-
skega blaga** za moške in ženske
obleke na blizu 40 let obstoječo trdko

R. MIKLAUC
LJUBLJANA, 2299 15-1

:: Stritarjeve (Špitalske) ulice šte. 5. ::

Na zahtevo se dopošljejo vzorci.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik

1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke

Salmijakove pastile, preizkušene,
pavost in kašelj, razkrajajo sliz.
1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane
2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne
otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekl. 2 kroni.
Poštni zavojs s 3 steklenicami K 6'60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepljivo, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje
telesu pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Važna novost!

Anton Medved: Za pravdo in srce.
Tragedija v petih dejanjih.

Cena knjige v elegantni vezavi K 3'50. Ker se bo novembra meseca
igrala drama v ljubljanskem gledališču, oddajamo knjigo na pesnikovo željo
onemu, ki jo naroči in plača pred koncem novembra, za skrajno
znižano ceno **K 2'50** v elegantni vezavi.

Ta drama je izboren donesek za izpopolnitev slovenskega dramatič-
nega slovstva za **ljudske odre**, katerim sploh jako manjka primernih igra-
kazov. Zelo laskavo in vseskozi nepristransko oceno je prinesel dne
10. oktobra t. l. „Slovenec“. Zlasti ugodno je ocenil dramo „Slov. Narod“,
„Ljubljanski Zvon“ in „Slovenec“ pred osmimi leti, ko se je prvič upri-
zorila v ljubljanskem gledališču.

Obenem priporočamo tudi:

2316 12 2

Anton Medved: Poezije. Cena K 3'80, eleg. vez. K 5.—.

Gotovo je še vsakemu znano, koliko priznanja so našle te poezije in
kako pohvalno se je izrekla kritika vseh slovenskih časopisov.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.